

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

ВИМОГИ СТАНДАРТУ

ISO 45001:2018

І РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ

В СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я І БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ

Посібник призначений для керівників і фахівців підприємств України для розроблення та впровадження систем управління ОЗіБП на основі управління ризиками та ISO 45001:2018

INTERNATIONAL STANDARD

OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY
MANAGEMENT SYSTEMS – REQUIREMENTS
WITH GUIDANCE FOR USE ISO 45001:2018

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я І БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ.

ВИМОГИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ

За редакцією професора МІМ–Київ, доктора технічних наук **ЦОПИ Віталія Андрійовича**

Переклад неофіційний, зроблений у навчальних цілях на основі редакції британського стандарту BS ISO 45001:2018 з урахуванням доповнень Британського інституту стандартів (BSI) до визначень і приміток у розділі 3, що позначені «».*

Foreword	Передмова	7
Introduction	Вступ	8
1 Scope	1 Сфера застосування	13
2 Normative references	2 Нормативні посилання	15
3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення	15
4 Context of the organization	4 Середовище організації	27
4.1 Understanding the organization and its context	4.1 Розуміння організації та її середовища	27
4.2 Understanding the needs and expectations of workers and other interested parties	4.2 Розуміння потреб, очікувань працівників та інших зацікавлених сторін	27
4.3 Determining the scope of the OH&S management system	4.3 Визначення сфери застосування системи управління ОЗіБП	27
4.4 OH&S management system	4.4 Система управління ОЗіБП	27
5 Leadership and worker participation	5 Лідерство та участь працівників	29
5.1 Leadership and commitment	5.1 Лідерство і зобов'язання	29
5.2 OH&S policy	5.2 Політика у сфері ОЗіБП	30
5.3 Organizational roles, responsibilities and authorities	5.3 Організаційні функції, обов'язки та повноваження	31
5.4 Consultation and participation of workers	5.4 Консультації з працівниками, а також їхня участь	31
6 Planning	6 Планування	34
6.1 Actions to address risks and opportunities	6.1 Дії щодо усунення ризиків і реалізації можливостей	34
6.1.1 General	6.1.1 Загальні положення	34
6.1.2 Hazard identification and assessment of risks and opportunities	6.1.2 Ідентифікація небезпек та оцінка ризиків і можливостей	35
6.1.3 Determination of legal requirements and other requirements	6.1.3 Визначення законодавчих й інших вимог	37
6.1.4 Planning action	6.1.4 Планування дій	38
6.2 OH&S objectives and planning to achieve them	6.2 Цілі у сфері ОЗіБП і планування їх досягнення	38
6.2.1 OH&S objectives	6.2.1 Цілі у сфері ОЗіБП	38
6.2.2 Planning to achieve OH&S objectives	6.2.2 Планування досягнення цілей у сфері ОЗіБП	38
7 Support	7 Забезпечення	42
7.1 Resources	7.1 Ресурси	42
7.2 Competence	7.2 Компетентність	42
7.3 Awareness	7.3 Поінформованість	42
7.4 Communication	7.4 Обмін інформацією	43

7.4.1 General	7.4.1 Загальні положення	43
7.4.2 Internal communication	7.4.2 Внутрішній обмін інформацією	44
7.4.3 External communication	7.4.3 Зовнішній обмін інформацією	44
7.5 Documented information	7.5 Документована інформація	44
7.5.1 General	7.5.1 Загальні положення	44
7.5.2 Creating and updating	7.5.2 Створення та оновлення документованої інформації	44
7.5.3 Control of documented information	7.5.3 Управління документованою інформацією	45
8 Operation	8 Функціонування	46
8.1 Operational planning and control	8.1 Оперативне планування та управління	46
8.1.1 General	8.1.1 Загальні положення	46
8.1.2 Eliminating hazards and reducing OH&S risks	8.1.2 Унеможливлення небезпек і зниження ризиків у сфері ОЗіБП	47
8.1.3 Management of change	8.1.3 Управління змінами	47
8.1.4 Procurement	8.1.4 Закупівлі	48
8.2 Emergency preparedness and response	8.2 Готовність до аварійних ситуацій і реагування на них	49
9 Performance evaluation	9 Оцінка дієвості	52
9.1 Monitoring, measurement, analysis and performance evaluation	9.1 Моніторинг, вимірювання, аналіз та оцінка дієвості	52
9.1.1 General	9.1.1 Загальні положення	52
9.1.2 Evaluation of compliance	9.1.2 Оцінка відповідності	53
9.2 Internal audit	9.2 Внутрішній аудит	53
9.2.1 General	9.2.1 Загальні положення	53
9.2.2 Internal audit programme	9.2.2 Програма внутрішнього аудиту	54
9.3 Management review	9.3 Аналіз системи управління	54
10 Improvement	10 Поліпшення	57
10.1 General	10.1 Загальні положення	57
10.2 Incident, nonconformity and corrective action	10.2 Інцидент, невідповідність і коригувальна дія	57
10.3 Continual improvement	10.3 Постійне поліпшення	58

ПЕРЕДМОВА

Foreword	Передмова
<p>ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.</p>	<p>ISO (International Organization for standardization – Міжнародна організація зі стандартизації) є всесвітньою федерацією національних органів зі стандартизації (органів – членів ISO). Роботу над підготовкою Міжнародних стандартів виконують зазвичай технічні комітети ISO. Кожен орган – член ISO, зацікавлений у тематиці, для роботи за якою було створено технічний комітет, має право бути представленим у цьому комітеті. Міжнародні організації, урядові та неурядові, що підтримують зв'язок з ISO, також беруть участь у роботі. ISO тісно співпрацює з Міжнародною електротехнічною комісією (IEC) з усіх питань стандартизації в електротехнічній сфері.</p>

The procedures used to develop this document and those intended for its further maintenance are described in the ISO/IEC Directives, Part 1. In particular the different approval criteria needed for the different types of ISO documents should be noted. This document was drafted in accordance with the editorial rules of the ISO/IEC Directives, Part 2 (see www.iso.org/directives).

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights. Details of any patent rights identified during the development of the document will be in the Introduction and/or on the ISO list of patent declarations received (see www.iso.org/patents).

Any trade name used in this document is information given for the convenience of users and does not constitute an endorsement.

For an explanation on the voluntary nature of standards, the meaning of ISO specific terms and expressions related to conformity assessment, as well as information about ISO's adherence to the World Trade Organization (WTO) principles in the Technical Barriers to Trade (TBT) see the following URL: www.iso.org/iso/foreword.html.

This document was prepared by Project Committee ISO/PC 283 Occupational health and safety management systems.

Процедури, використані під час розробки цього документа і призначені для його подальшої підтримки, описані в Директивах ISO/IEC, частина 1. Окремо слід зазначити наявність різних критеріїв, потрібних для прийняття різних типів документів ISO. Цей документ було розроблено відповідно до правил, викладених у Директивах ISO/IEC, частина 2 (див. www.iso.org/directives).

Звертаємо увагу, що деякі елементи цього документа можуть бути предметом патентних прав. ISO не відповідає за ідентифікацію будь-якого або всіх таких патентних прав. Подробиці щодо будь-яких патентних прав, зазначені під час розробки документа, будуть вказані у Вступі й/або в списку патентних декларацій ISO (див. www.iso.org/patents).

Усі торговельні марки, згадані в цьому документі, наведені для зручності користувачів і не є рекламою.

Для роз'яснення добровільного характеру стандартів, значень використаних в ISO специфічних термінів і виразів, пов'язаних з оцінкою відповідності, а також інформації про дотримання ISO принципів угоди СОТ щодо технічних бар'єрів у торгівлі – див. посилання www.iso.org/iso/foreword.html.

Цей документ підготував Проектний комітет ISO/PC 283 «Системи управління охороною здоров'я і безпекою праці».

ВСТУП

Introduction	Вступ
<p>0.1 Background</p> <p>An organization is responsible for the occupational health and safety of workers and others who can be affected by its activities. This responsibility includes promoting and protecting their physical and mental health.</p> <p>The adoption of an OH&S management system is intended to enable an organization to provide safe and healthy workplaces, prevent work-related injury and ill health, and continually improve its OH&S performance.</p> <p>0.2 Aim of an OH&S management system</p> <p>The purpose of an OH&S management system is to provide a framework for managing OH&S risks and opportunities.</p>	<p>0.1 Загальні відомості</p> <p>Організація відповідальна за здоров'я й безпеку своїх працівників і тих, на кого так чи інакше впливає діяльність організації. Ця відповідальність поширюється на підтримку й захист їх фізичного та психічного здоров'я.</p> <p>Застосування системи управління охороною здоров'я і безпекою праці (ОЗіБП) спрямоване на те, щоб дати змогу організації забезпечити безпечні та здорові умови праці на робочому місці, запобігти виробничим травмам і погіршенню стану здоров'я, а також постійно поліпшувати показники у сфері ОЗіБП.</p> <p>0.2 Мета системи управління ОЗіБП</p> <p>Мета системи управління ОЗіБП полягає в тому, щоб забезпечити середовище для управління ризиками у сфері ОЗіБП.</p>

Introduction	Вступ
<p>The aim and intended outcomes of the OH&S management system are to prevent work-related injury and ill health to workers and to provide safe and healthy workplaces; consequently, it is critically important for the organization to eliminate hazards and minimize OH&S risks by taking effective preventive and protective measures.</p> <p>When these measures are applied by the organization through its OH&S management system, they improve its OH&S performance. An OH&S management system can be more effective and efficient when taking early action to address opportunities for improvement of OH&S performance.</p> <p>Implementing an OH&S management system conforming to this document enables an organization to manage its OH&S risks and improve its OH&S performance. An OH&S management system can assist an organization to fulfil its legal requirements and other requirements.</p>	<p>Очікуваними результатами функціонування системи управління ОЗіБП є запобігання травмам і шкоді для здоров'я працівників, а також забезпечення безпечних і здорових умов праці на робочому місці. Відповідно, для організації важливо унеможливити або мінімізувати ризики у сфері ОЗіБП за допомогою проведення результативних запобіжних заходів.</p> <p>Якщо організація проводить такі заходи в межах її системи управління ОЗіБП, вони поліпшують її показники у сфері ОЗіБП. Система управління ОЗіБП може бути набагато результативнішою й ефективнішою, якщо дії для реалізації можливостей з поліпшення показників у сфері ОЗіБП виконувати заздалегідь.</p> <p>Упровадження системи управління ОЗіБП, яка відповідає цьому документу, дасть змогу організації управляти ризиками у сфері ОЗіБП і поліпшувати показники у сфері ОЗіБП. Система управління ОЗіБП може допомогти організації виконувати як законодавчі, так і інші вимоги.</p>
<p>0.3 Success factors</p> <p>The implementation of an OH&S management system is a strategic and operational decision for an organization. The success of the OH&S management system depends on leadership, commitment and participation from all levels and functions of the organization.</p> <p>The implementation and maintenance of an OH&S management system, its effectiveness and its ability to achieve its intended outcomes are dependent on a number of key factors, which can include:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) top management leadership, commitment, responsibilities and accountability; b) top management developing, leading and promoting a culture in the organization that supports the intended outcomes of the OH&S management system; c) communication; d) consultation and participation of workers, and, where they exist, workers' representatives; e) allocation of the necessary resources to maintain it; f) OH&S policies, which are compatible with the overall strategic objectives and direction of the organization; g) effective process(es) for identifying hazards, controlling OH&S risks and taking advantage of OH&S opportunities; 	<p>0.3 Чинники успіху</p> <p>Упровадження системи управління ОЗіБП є стратегічним і оперативним рішенням для організації. Успіх системи управління ОЗіБП залежить від лідерства, зобов'язань та участі в її функціонуванні всіх рівнів і структур організації.</p> <p>Реалізація й підтримка системи управління ОЗіБП, її результативність і здатність досягати очікуваних результатів залежать від таких найважливіших чинників:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) лідерство, зобов'язання, відповідальність і підзвітність керівників вищої ланки; b) формування, просування й заохочення в організації з боку керівників вищої ланки культури, яка забезпечує підтримку системи управління ОЗіБП для одержання запланованих результатів; c) обмін інформацією; d) участь працівників та консультації з працівниками, а також із представниками працівників (якщо такі є) та їхня участь; e) надання потрібних ресурсів для забезпечення системи; f) політика у сфері ОЗіБП, погоджена із загальними стратегічними цілями й напрямом розвитку організації; g) результативний(і) процес(и) виявлення небезпек, управління ризиками у сфері ОЗіБП і реалізації можливостей у сфері ОЗіБП;

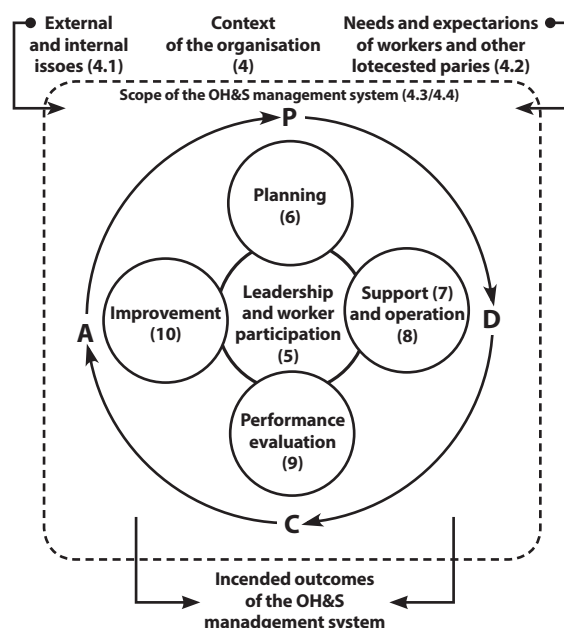
Introduction	Вступ
<p>h) continual performance evaluation and monitoring of the OH&S management system to improve OH&S performance;</p> <p>i) integration of the OH&S management system into the organizations business processes;</p> <p>j) OH&S objectives that align with the OH&S policy and take into account the organization's hazards, OH&S risks and OH&S opportunities;</p> <p>k) compliance with its legal requirements and other requirements.</p> <p>Demonstration of successful implementation of this document can be used by an organization to give assurance to workers and other interested parties that an effective OH&S management system is in place. Adoption of this document, however, will not in itself guarantee prevention of work-related injury and ill health to workers, provision of safe and healthy workplaces and improved OH&S performance.</p> <p>The level of detail, the complexity, the extent of documented information and the resources needed to ensure the success of an organization's OH&S management system will depend on a number of factors, such as:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the organization's context (e.g. number of workers, size, geography, culture, legal requirements and other requirements); – the scope of the organization's OH&S management system; – the nature of the organization's activities and the related OH&S risks. 	<p>h) постійна оцінка дієвості й моніторинг показників системи управління ОЗіБП для їх поліпшення;</p> <p>i) інтеграція системи ОЗіБП у бізнес-процеси організації;</p> <p>j) цілі у сфері ОЗіБП, погоджені з політикою у сфері ОЗіБП, які беруть до уваги небезпеки, ризики й можливості у сфері ОЗіБП, що є в організації;</p> <p>к) відповідність законодавчим й іншим вимогам.</p> <p>Демонстрація успішного впровадження цього документа може бути використана організацією, щоб переконати працівників та інших зацікавлених сторін у тому, що організація має результативну систему управління ОЗіБП. Однак прийняття цього документа не гарантує унеможливлення виробничих травм і погіршення стану здоров'я працівників, забезпечення безпечних і здорових умов праці на робочому місці, а також поліпшення показників у сфері ОЗіБП.</p> <p>Рівень деталізації, складність, обсяг документованої інформації й потрібних ресурсів для гарантії успіху системи управління ОЗіБП організації будуть залежати від певних чинників, таких як:</p> <ul style="list-style-type: none"> – середовище організації (наприклад, кількість працівників, розмір, географічне розташування, культурні умови, законодавчі й інші вимоги); – сфера застосування системи управління ОЗіБП організації; – характер діяльності організації та пов'язаних із цим ризиків у сфері ОЗіБП.
<p>0.4. Plan-Do-Check-Act cycle</p> <p>The OH&S management system approach applied in this document is founded on the concept of Plan-Do-Check-Act (PDCA).</p> <p>The PDCA concept is an iterative process used by organizations to achieve continual improvement. It can be applied to a management system and to each of its individual elements, as follows:</p> <p>a) Plan: determine and assess OH&S risks, OH&S opportunities and other risks and other opportunities, establish OH&S objectives and processes necessary to deliver results in accordance with the organization's OH&S policy;</p> <p>b) Do: implement the processes as planned;</p> <p>c) Check: monitor and measure activities and processes with regard to the OH&S policy and OH&S objectives, and report the results;</p> <p>d) Act: take actions to continually improve the OH&S performance to achieve the intended outcomes.</p>	<p>0.4 Цикл Плануйте-Робіть-Перевіряйте-Дійте</p> <p>Підхід до системи управління ОЗіБП, реалізований у цьому документі, заснований на концепції циклу Plan-Do-Check-Act (PDCA).</p> <p>Концепція PDCA полягає в повторюваному процесі, який організація застосовує для досягнення постійного поліпшення. Процес може застосовуватися до системи управління загалом і до кожного окремого елемента в такий спосіб:</p> <p>a) плануйте: виявіть та оцініть ризики й можливості у сфері ОЗіБП, а також інші ризики й можливості, розробіть цілі у сфері ОЗіБП і процеси, потрібні для одержання результатів відповідно до політики ОЗіБП;</p> <p>b) робіть: реалізуйте процеси, як заплановано;</p> <p>c) перевіряйте: проводьте моніторинг і вимірюйте результати операцій і процесів з урахуванням політики й цілей у сфері ОЗіБП, а також повідомляйте про результати;</p> <p>d) дійте: вживайте заходів для постійного поліпшення показників у сфері ОЗіБП, щоб досягти очікуваних результатів.</p>

Introduction

This document incorporates the PDCA concept into a new framework, as shown in *Figure 1*.

Figure 1. Relationship between PDCA and the framework in this document.

Note. The numbers given in brackets refer to the clause numbers in this document.

0.5 Contents of this document

This document conforms to ISO's requirements for management system standards. These requirements include a high level structure, identical core text and common terms with core definitions, designed to benefit users implementing multiple ISO management system standards.

This document does not include requirements specific to other subjects, such as those for quality, social responsibility, environmental, security or financial management, though its elements can be aligned or integrated with those of other management systems.

This document contains requirements that can be used by an organization to implement an OH&S management system and to assess conformity. An organization that wishes to demonstrate conformity to this document can do so by:

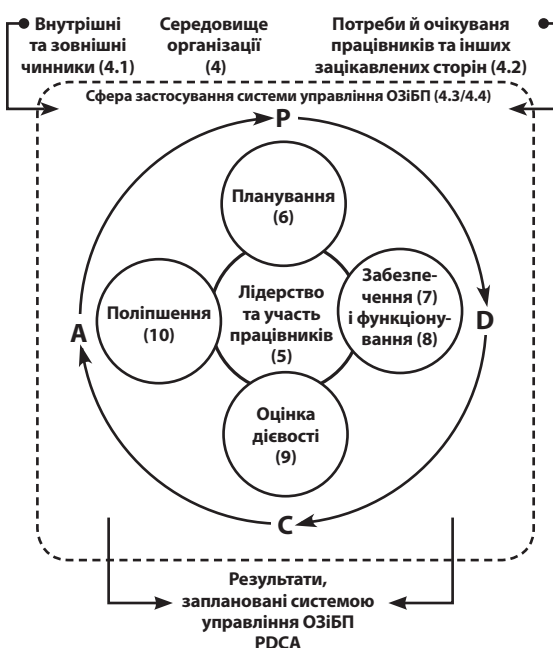
- making a self-determination and self-declaration, or

Вступ

Нова структура цього документа ґрунтується на концепції циклу PDCA, яку показано на *рис. 1*.

Рис. 1. Зв'язок циклу PDCA і структури цього документа.

Примітка. Номери, подані в дужках, відповідають номерам розділів цього документа.

0.5 Зміст цього документа

Цей документ відповідає вимогам ISO до стандартів на системи управління. Ці вимоги містять структуру високого рівня, ідентичний основний текст і загальні терміни з основними визначеннями, розроблені для зручності користувачів, які впроваджують декілька стандартів ISO на системи управління.

Цей документ не містить вимог, специфічних для інших об'єктів управління, наприклад, до якості, соціальної відповідальності, екології, безпеки або фінансів. Однак ці елементи можуть бути узгоджені або об'єднані з елементами інших систем управління.

Цей документ містить вимоги, які організація може використати для впровадження системи управління ОЗіБП та оцінки відповідності цим вимогам. Організація, яка прагне продемонструвати відповідність цьому документу, може зробити це за допомогою:

- проведення самооцінки, самодекларації;

Introduction	Вступ
<ul style="list-style-type: none"> • seeking confirmation of its conformity by parties having an interest in the organization, such as customers, or • seeking confirmation of its self-declaration by a party external to the organization, or • seeking certification/registration of its OH&S management system by an external organization. <p>Clauses 1 to 3 in this document set out the scope, normative references and terms and definitions which apply to the use of this document, while Clauses 4 to 10 contain the requirements to be used to assess conformity to this document. Annex A provides informative explanations to these requirements. The terms and definitions in Clause 3 are arranged in conceptual order, with an alphabetical index provided at the end of this document.</p> <p>In this document, the following verbal forms are used:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) «shall» indicates a requirement; b) «should» indicates a recommendation; c) «may» indicates a permission; d) «can» indicates a possibility or a capability. <p>Information marked as «NOTE» is for guidance in understanding or clarifying the associated requirement. «Notes to entry» used in Clause 3 provide additional information that supplements the terminological data and can contain provisions relating to the use of a term.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • підтвердження відповідності з боку сторін, зацікавлених в організації, наприклад споживачів; • підтвердження результатів самодекларації від зовнішніх сторін; • сертифікації/реєстрації своєї системи управління ОЗіБП зовнішньою організацією. <p>Розділи 1–3 цього документа визначають сферу застосування, нормативні посилання, терміни та визначення, які використано в документі, а розділи 4–10 містять вимоги, які слід використовувати для оцінки відповідності цьому документу. У додатку А наведено інформативні пояснення до цих вимог. (Примітка. Редактор навчального посібника в цій редакції не наводить додаток А, оскільки він є інформативним і його рекомендації до виконання вимог розглядаються в поясненнях після кожного розділу стандарту). Терміни й визначення в розділі 3 викладені в семантичному порядку з алфавітним покажчиком, наведеним наприкінці документа. (Примітка. Редактор навчального посібника в цій редакції не наводить алфавітний покажчик, оскільки він є інформативним і не має вимог).</p> <p>У цьому документі використано такі форми дієслів:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) «shall» («повинен») указує на вимогу; b) «should» («слід») указує на рекомендацію; c) «may» («може», «дозволено») указує на припустимість; d) «can» («може», «має змогу») указує на змогу або здатність. <p>Інформацію, позначену як «Примітка», надано для поліпшення розуміння й пояснення відповідної вимоги. «Примітки до визначення» у розділі 3 містять додаткову інформацію, яка подає докладніші відомості про термін і може описувати умови, які висуваються до його застосування.</p>

КОМЕНТАРІ ТА ПОЯСНЕННЯ ДО ВСТУПУ

Коротко про ISO 45001

12 березня 2018 року Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) опублікувала остаточну версію нового міжнародного стандарту ISO 45001.

ISO 45001:2018 приходить на зміну британському стандарту BS OHSAS 18001:2007 і стає першим в історії стандартизації визнаним на міжнародному рівні стандартом для систем управління ОЗіБП. Новий стандарт ISO 45001 подібний до BS OHSAS 18001, проте в ньому застосована структура високого рівня Додатка SL аналогічно до інших нових або переглянутих останнім часом стандартів ISO на системи управління.

Стандарт ISO 45001:2018 є головним для будь-якої організації, залученої до системи управління охороною здоров'я і безпекою праці на робочому місці. У стандарті викладені основні вимоги щодо охорони здоров'я працівників і безпеки праці в організаціях. ISO 45001:2018 є інструментом для поліпшення стану здоров'я персоналу й підвищення рівня безпеки праці персоналу в організаціях. Велика увага приділена думкам

внутрішніх і зовнішніх зацікавлених сторін, що є важливою частиною ризик-орієнтованого підходу до управління безпекою праці.

Кроки для переходу з BS OHSAS 18001 на ISO 45001

Якщо ваша організація сертифікована за BS OHSAS 18001, то для переходу на новий стандарт ISO 45001 надається три роки від дати його офіційного опублікування, тобто з березня 2018 по березень 2021 року. Щоб підготуватися до переходу якнайліпше, рекомендовано виконати такі кроки:

- Крок 1.** Вивчити текст і вимоги нового стандарту ISO 45001.
- Крок 2.** Провести діагностичний аудит і аналіз виконання вимог нового стандарту ISO 45001.
- Крок 3.** Розробити програму впровадження вимог нового стандарту ISO 45001.
- Крок 4.** Доопрацювати процедури системи управління гігієною і безпекою праці, особливо в частині:
 - 1) середовища організації;
 - 2) вимог зацікавлених сторін;
 - 3) управління не лише ризиками, а й можливостями поліпшення системи управління;
 - 4) підвищення ролі керівників компанії.
- Крок 5.** Проаналізувати й підтвердити ролі, відповідальності й повноваження лідерів.
- Крок 6.** Проаналізувати системи управління продуктами й послугами, які отримують за аутсорсинговою схемою.
- Крок 7.** Переконатися, що вимоги, які висувають до документованої інформації, правильно розуміють.
- Крок 8.** Пройти сертифікацію системи управління гігієною і безпекою праці на відповідність новому стандарту ISO 45001.

Чим може допомогти Академія управління ризиками в системах менеджменту при редакції журналу «Охорона праці»?

Ми проводимо тренінги, які допоможуть вам зрозуміти вимоги стандарту ISO 45001 і Додатка SL, опанувати ризик-орієнтоване мислення й результативне лідерство.

Ми можемо проаналізувати й провести діагностичний аудит вашої системи управління охороною праці, щоб виявити невідповідності стандарту ISO 45001:2018 та сфери, які потребують змін, для успішного переходу з BS OHSAS 18001 на ISO 45001.

Щойно ви будете готові до переходу, ми вам допоможемо вибрати компетентний і недорогий сертифікаційний центр для проведення сертифікаційного аудиту вашої системи управління на відповідність вимогам стандарту ISO 45001.

РОЗДІЛ 1

1 Scope	1 Сфера застосування
<p>This document specifies requirements for an occupational health and safety (OH&S) management system, and gives guidance for its use, to enable organizations to provide safe and healthy workplaces by preventing work-related injury and ill health, as well as by proactively improving its OH&S performance.</p> <p>This document is applicable to any organization that wishes to establish, implement and maintain an OH&S management system to improve occupational health and safety, eliminate hazards and minimize OH&S risks (including system deficiencies), take advantage of OH&S opportunities, and address OH&S management system nonconformities associated with its activities.</p>	<p>Цей документ установлює вимоги до системи управління охороною здоров'я і безпекою праці (ОЗіБП), а також містить керівництво щодо їх застосування, щоб дати змогу організації створити безпечні та здорові умови праці на робочому місці, запобігаючи травмам і погіршенню стану здоров'я, що пов'язані з виробництвом, і активно поліпшуючи свої показники діяльності у сфері ОЗіБП.</p> <p>Цей документ можна застосовувати до будь-якої організації, яка хоче створити, впровадити й забезпечити функціонування системи управління ОЗіБП, щоб поліпшити охорону здоров'я і безпеку праці, унеможливити небезпеки та мінімізувати ризики у сфері ОЗіБП (також недоліки системи), реалізувати можливості у сфері ОЗіБП, а також реагувати на невідповідності в системі управління ОЗіБП, пов'язані з її функціонуванням.</p>

1 Scope	1 Сфера застосування
<p>This document helps an organization to achieve the intended outcomes of its OH&S management system. Consistent with the organization's OH&S policy, the intended outcomes of an OH&S management system include:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) continual improvement of OH&S performance; b) fulfilment of legal requirements and other requirements; c) achievement of OH&S objectives. <p>This document is applicable to any organization regardless of its size, type and activities. It is applicable to the OH&S risks under the organization's control, taking into account factors such as the context in which the organization operates and the needs and expectations of its workers and other interested parties.</p> <p>This document does not state specific criteria for OH&S performance, nor is it prescriptive about the design of an OH&S management system.</p> <p>This document enables an organization, through its OH&S management system, to integrate other aspects of health and safety, such as worker wellness/wellbeing.</p> <p>This document does not address issues such as product safety, property damage or environmental impacts, beyond the risks to workers and other relevant interested parties.</p> <p>This document can be used in whole or in part to systematically improve occupational health and safety management. However, claims of conformity to this document are not acceptable unless all its requirements are incorporated into an organization's OH&S management system and fulfilled without exclusion.</p>	<p>Цей документ допомагає організації досягти результатів, передбачених системою управління ОЗіБП. Заплановані результати системи управління ОЗіБП, погоджені з політикою організації у сфері ОЗіБП, охоплюють:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) постійне поліпшення показників діяльності у сфері ОЗіБП; b) виконання правових та інших вимог; c) досягнення цілей у сфері ОЗіБП. <p>Цей документ можна застосовувати до будь-якої організації, незалежно від її розмірів, типу й видів діяльності. Він застосовний до ризиків у сфері ОЗіБП, що перебувають під управлінням організації, з урахуванням таких чинників, як середовище, у якому функціонує організація, а також потреб й очікувань її працівників та інших зацікавлених сторін.</p> <p>Цей документ не встановлює специфічних критеріїв для показників ОЗіБП, а також жодних приписів щодо структури системи управління ОЗіБП.</p> <p>Цей документ дає змогу організації за допомогою її системи управління ОЗіБП урахувати та залучити до неї й інші аспекти, що стосуються охорони здоров'я і безпеки праці, такі як забезпечення здорового способу життя та добробуту працівників.</p> <p>Цей документ не розглядає такі питання, як безпека продукції, псування власності або вплив на довкілля, за винятком тих випадків, коли це пов'язано з виникненням ризиків для працівників та інших відповідних зацікавлених сторін.</p> <p>Цей документ може бути використано у повному обсязі або частково для систематичного поліпшення управління у сфері охорони здоров'я і безпеки праці. Водночас відповідність системи управління організації умовам цього документа не може бути визнано доти, доки всі вимоги не будуть впроваджені в систему управління ОЗіБП організації й виконані без жодних винятків.</p>

КОМЕНТАРІ ТА ПОЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 1

Зміни, які містить ISO 45001:2018 порівняно з BS OHSAS 18001:2007:

1. «Структура високого рівня» (HLS) (див. Додаток SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1), яка завдяки своїй уніфікованій структурі, визначенням і термінології спрощує інтеграцію в інші системи управління (наприклад, ISO 9001 та ISO 14001).
2. Підвищена увага до середовища організації та обліку ризиків і можливостей.
3. Облік осіб, які не є постійними працівниками, а саме субпідрядників і постачальників.
4. Управління принципами дотримання правових і нормативних вимог на всіх етапах циклу PDCA.
5. Активна участь керівників вищої ланки в розв'язанні питань у сфері ОЗіБП.

РОЗДІЛ 2

2 Normative references

2 Нормативні посилання

КОМЕНТАРІ ТА ПОЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 2

Основні нормативні документи, на які посилається міжнародний стандарт ISO 45001:2018

1. ISO 9000:2015, Quality management systems – Fundamentals and vocabulary
2. ISO 9001, Quality management systems – Requirements
3. ISO 14001, Environmental management systems – Requirements with guidance for use
4. ISO 19011, Guidelines for auditing management systems
5. ISO 20400, Sustainable procurement – Guidance
6. ISO 26000, Guidance on social responsibility
7. ISO 31000, Risk management – Guidelines
8. ISO 37500, Guidance on outsourcing
9. ISO 39001, Road traffic safety (RTS) management systems – Requirements with guidance for use
10. ISO Guide 73:2009, Risk management – Vocabulary
11. ISO/IEC 31010, Risk management – Risk assessment techniques
12. ILO. Guidelines on occupational safety and health management systems, ILO–OSH 2001. 2nd ed. International Labour Office, Geneva, 2009. Available at: http://www.ilo.org/safework/info/standards-and-instruments/WCMS_107727/lang-en/index.htm
13. ILO. International Labour Standards (including those on occupational safety and health). International Labour Office, Geneva. Available at: <http://www.ilo.org/normlex> (click on «instruments», then «Conventions and Recommendations by subject»)
14. BS OHSAS 18001. Occupational health and safety management systems – Requirements. 2nd ed. OHSAS Project Group, London, July 2007, ISBN 978 0 580 50802 8
15. BS OHSAS 18002. Occupational health and safety management systems – Guidelines for the implementation of OHSAS 18001:2007. 2nd ed. OHSAS Project Group, London, Nov 2008, ISBN 978 0 580 61674 7

РОЗДІЛ 3

3 Terms and definitions

3 Терміни та визначення

For the purposes of this document, the following terms and definitions apply.

ISO and IEC maintain terminological databases for use in standardization at the following addresses:

– ISO Online browsing platform:

<http://www.iso.org/obp>

– IEC Electropedia: <http://www.electropedia.org/>

3.1 organization person or group of people that has its own functions with responsibilities, authorities and relationships to achieve its *objectives* (3.16).

Note 1 to entry: The concept of organization includes, but is not limited to sole-trader, company, corporation, firm, enterprise, authority, partnership, charity or institution, or part or combination thereof, whether incorporated or not, public or private.

У документі застосовують терміни та визначення, надані в цьому розділі.

ISO та IEC підтримують термінологічні бази даних для використання у стандартизації за такими адресами:

– ISO Online browsing platform:

<https://www.iso.org/obp>

– IEC Electropedia: <http://www.electropedia.org/>

3.1 Організація – особа або група осіб, що має свої функціональні обов'язки, повноваження та відносини для досягнення своїх цілей (3.16).

Примітка 1 до визначення. Поняття організації охоплює, проте цим не обмежується, індивідуальних підприємців, компанії, корпорації, фірми, промислові підприємства, органи влади, товариства, благодійні організації, установи, їхні частини та об'єднання, незалежно від того, чи є вони юридичними особами, державними або приватними.

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p><i>Note 2 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Цей термін – один із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.2 interested party (preferred term)</p> <p>stakeholder (admitted term)</p> <p>person or <i>organization</i> (3.1) that can affect, be affected by, or perceive itself to be affected by a decision or activity.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.2 Зацікавлена сторона (термін, якому віддають перевагу).</p> <p>Стейкхолдер (припустимий термін) – особа або <i>організація</i> (3.1), які можуть впливати на ухвалення рішення або на діяльність, на яких ці рішення або діяльність впливають, або, за їхнім припущенням, можуть вплинути.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, які є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.3 worker person performing work or work-related activities that are under the control of the <i>organization</i> (3.1).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Persons perform work or work-related activities under various arrangements, paid or unpaid, such as regularly or temporarily, intermittently or seasonally, casually or on a part-time basis.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> Workers include <i>top management</i> (3.12), managerial and non-managerial persons.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> The work or work-related activities performed under the control of the organization may be performed by workers employed by the organization, workers of external providers, contractors, individuals, agency workers, and by other persons to the extent the organization shares control over their work or work-related activities, according to the context of the organization.</p>	<p>3.3 Працівник – особа, яка виконує роботу або посадові обов'язки під управлінням організації (3.1).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Особи виконують роботу або проводять виробничу діяльність, пов'язану з їхніми посадовими обов'язками, за різними угодами, з оплатою або без оплати праці, наприклад, на постійній основі або тимчасово, протягом усього року або сезонно, нерегулярно (час від часу) або за умов неповного робочого дня.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Поняття «працівник» охоплює керівників вищої ланки (3.12), керівників і пересічних співробітників (некерівних осіб).</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Роботу або виробничу діяльність, яку проводять під управлінням організації, можуть виконувати працівники самої організації, працівники зовнішніх постачальників, підрядники, індивідуальні працівники, працівники агентств або інші особи в тому обсязі, на який організація поширює управління їхньою роботою або виробничою діяльністю відповідно до середовища організації.</p>
<p>3.4 participation involvement in decision-making.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Participation includes engaging health and safety committees and workers' representatives, where they exist.</p>	<p>3.4 Участь – залучення до процесу прийняття рішень.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Під участю слід розуміти також залучення комітетів із забезпечення безпеки і охорони здоров'я та представників працівників, якщо вони є.</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p>3.5 consultation seeking views before making a decision.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Consultation includes engaging health and safety committees and workers' representatives, where they exist.</p>	<p>3.5 Консультація – пошук та вивчення різних думок до ухвалення рішення.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Під консультацією слід також розуміти залучення комітетів із забезпечення безпеки і охорони здоров'я (якщо вони є) та представників працівників.</p>
<p>3.6 workplace place under the control of the <i>organization</i> (3.1) where a person needs to be or to go for work purposes.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> The organization's responsibilities under the <i>OH&S management system</i> (3.11) for the workplace depend on the degree of control over the workplace.</p>	<p>3.6 Робоче місце – місце під управлінням організації (3.1), де має перебувати особа або куди ця особа повинна прибути для виконання роботи.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Відповідальність організації в межах системи управління ОЗіБП (3.11) щодо робочого місця залежить від ступеня управління цим робочим місцем.</p>
<p>3.7 contractor external <i>organization</i> (3.1) providing services to the organization in accordance with agreed specifications, terms and conditions.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Services may include construction activities, among others.</p>	<p>3.7 Підрядник – зовнішня організація (3.1), що надає послуги організації відповідно до погоджених вимог, строків та умов.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> До послуг можуть входити, крім іншого, будівельні роботи.</p>
<p>3.8 requirement need or expectation that is stated, generally implied or obligatory.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> «Generally implied» means that it is custom or common practice for the <i>organization</i> (3.1) and <i>interested parties</i> (3.2) that the need or expectation under consideration is implied.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> A specified requirement is one that is stated, for example in <i>documented information</i> (3.24).</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.8 Вимога – сформульовані потреба або очікування, загальнозрозумілі та загальнообов'язкові.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> «Зазвичай передбачається» означає, що для організації (3.1) та зацікавлених сторін (3.2) це є звичайною або загальноприйнятою практикою.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Установленою вимогою є та, яку заявлено, наприклад, у документованій інформації (3.24).</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.9 legal requirements and other requirements legal requirements that an <i>organization</i> (3.1) has to comply with and other <i>requirements</i> (3.8) that an organization has to or chooses to comply with.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> For the purposes of this document, legal requirements and other requirements are those relevant to the <i>OH&S management system</i> (3.11).</p>	<p>3.9 Правові й інші вимоги – правові вимоги, які організація (3.1) повинна виконувати, як і інші вимоги (3.8), які організація повинна або вирішила виконувати.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> У цьому документі правові й інші вимоги – це ті вимоги, які стосуються системи управління ОЗіБП (3.11).</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p><i>Note 2 to entry:</i> «Legal requirements and other requirements» include the provisions in collective agreements.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> Legal requirements and other requirements include those that determine the persons who are workers' (3.3) representatives in accordance with laws, regulations, collective agreements and practices.</p>	<p><i>Примітка 2 до визначення.</i> «Правові й інші вимоги» охоплюють також положення колективних угод.</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Правові й інші вимоги охоплюють також ті, які визначають осіб, що є представниками працівників (3.3) відповідно до законів, нормативних правових вимог, колективних угод та усталеної практики.</p>
<p>3.10 management system set of interrelated or interacting elements of an <i>organization</i> (3.1) to <i>establish policies</i> (3.14) and <i>objectives</i> (3.16) and <i>processes</i> (3.25) to achieve those objectives.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> A management system can address a single discipline or several disciplines.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> The system elements include the organization's structure, roles and responsibilities, planning, operation, performance evaluation and improvement.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> The scope of a management system may include the whole of the organization, specific and identified functions of the organization, specific and identified sections of the organization, or one or more functions across a group of organizations.</p> <p><i>Note 4 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1. Note 2 to entry has been modified to clarify some of the wider elements of a management system.</p>	<p>3.10 Система управління – сукупність взаємозалежних або взаємодіючих елементів організації (3.1), яка призначена для розробки політик (3.14) і цілей (3.16), а також процесів (3.25) для досягнення цих цілей.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Система управління може охоплювати один аспект діяльності або декілька.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Елементами системи управління є також структура організації, обов'язки та відповідальність, планування, виробнича діяльність, оцінка дієвості та діяльність для поліпшення.</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Сфера застосування системи управління може охоплювати всю організацію, конкретні виділені функції всередині організації, конкретні виділені частини організації або одну чи кілька наскрізних функцій у групі організацій.</p> <p><i>Примітка 4 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1. * Примітку 2 було змінено, щоб пояснити деякі поширені елементи системи управління.</p>
<p>3.11 occupational health and safety management system OH&S management system management system (3.10) or part of a management system used to achieve the <i>OH&S policy</i> (3.15).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> The intended outcomes of the OH&S management system are to prevent <i>injury and ill health</i> (3.18) to workers (3.3) and to provide safe and healthy <i>workplaces</i> (3.6).</p>	<p>3.11 Система управління охороною здоров'я і безпекою праці, система управління ОЗіБП – система управління (3.10) або частина системи управління, використовувана для реалізації політики у сфері ОЗіБП (3.15).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Запланованими результатами системи управління ОЗіБП є запобігання травмам і погіршенню стану здоров'я (3.18) працівників (3.3) і забезпечення безпечних і здорових умов праці на робочому місці (3.6).</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p><i>Note 2 to entry:</i> The terms «occupational health and safety» (OH&S) and «occupational safety and health» (OSH) have the same meaning.</p>	<p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Терміни «охорона здоров'я і безпека праці» (ОЗіБП) і «забезпечення безпеки праці та охорона здоров'я» (ЗБПіОЗ) мають однакове значення.</p>
<p>3.12 top management person or group of people who directs and controls an <i>organization</i> (3.1) at the highest level.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Top management has the power to delegate authority and provide resources within the organization, provided ultimate responsibility for the <i>OH&S management system</i> (3.11) is retained.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> If the scope of the <i>management system</i> (3.10) covers only part of an organization, then top management refers to those who direct and control that part of the organization.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1. Note 1 to entry has been modified to clarify the responsibility of top management in relation to an OH&S management system.</p>	<p>3.12 Керівники вищої ланки – особа або група осіб, які спрямовують та контролюють діяльність організації (3.1) на вищому рівні.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Керівники вищої ланки наділені владою делегувати повноваження й надавати ресурси всередині організації за умови збереження за собою кінцевої відповідальності за систему управління ОЗіБП (3.11).</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Якщо сфера застосування системи управління (3.10) охоплює тільки частину організації, керівниками вищої ланки є ті, хто спрямовує та контролює діяльність цієї частини організації.</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p> <p>* Примітку 1 було змінено, щоб пояснити відповідальність вищих керівників стосовно системи управління ОЗіБП.</p>
<p>3.13 effectiveness extent to which planned activities are realized and planned results achieved.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.13 Результативність – міра, якою виконано заплановану діяльність та досягнуто очікуваних результатів.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.14 policy intentions and direction of an <i>organization</i> (3.1), as formally expressed by its <i>top management</i> (3.12).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.14 Політика – наміри організації (3.1) та напрям її розвитку, які офіційно виражені її керівниками вищої ланки (3.12).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.15 occupational health and safety policy OH&S policy policy (3.14) to prevent work-related <i>injury and ill health</i> (3.18) to <i>workers</i> (3.3) and to provide safe and healthy <i>workplaces</i> (3.6).</p>	<p>3.15 Політика у сфері охорони здоров'я і безпеки праці, політика у сфері ОЗіБП – політика (3.14) запобігання виробничим травмам і погіршенню стану здоров'я (3.18) працівників (3.3) і забезпечення безпечних і здорових умов праці на робочому місці (3.6).</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p>3.16 objective result to be achieved.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> An objective can be strategic, tactical, or operational.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> Objectives can relate to different disciplines (such as financial, health and safety, and environmental goals) and can apply at different levels (such as strategic, organization-wide, project, product and process(3.25)).</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> An objective can be expressed in other ways, e.g. as an intended outcome, a purpose, an operational criterion, as an <i>OH&S objective</i> (3.17), or by the use of other words with similar meaning (e. g. aim, goal, or target).</p> <p><i>Note 4 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1. The original Note 4 to entry has been deleted as the term «OH&S objective» has been defined separately in 3.17.</p>	<p>3.16 Ціль – результат, який має бути досягнуто.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Ціль може бути стратегічна, тактична або оперативна.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Цілі можуть стосуватися різних аспектів (наприклад, фінансові цілі, цілі у сфері охорони здоров'я і безпеки праці, екологічні цілі), стосуватися різних рівнів (наприклад, стратегічні, цілі організації загалом, цілі, які стоять перед проектом, продукцією та процесом (3.25)).</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Цілі можуть бути виражені у різний спосіб, наприклад, як запланований «вихід» (результат), як намір, як виробничий критерій, як мета у сфері ОЗіБП (3.17). Цілі можна описати словами, що мають схожий зміст (намір, задум або прагнення).</p> <p><i>Примітка 4 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1. * Оригінальну примітку 4 було вилучено, оскільки термін «цілі у сфері ОЗіБП» було визначено окремо в 3.17.</p>
<p>3.17 occupational health and safety objective <i>OH&S objective</i> objective (3.16) set by the organization (3.1) to achieve specific results consistent with the <i>OH&S policy</i> (3.15).</p>	<p>3.17 Ціль у сфері охорони здоров'я і безпеки праці – ціль (3.16), яку визначила організація (3.1) для досягнення конкретних результатів, відповідних до політики у сфері ОЗіБП (3.15).</p>
<p>3.18 injury and ill health adverse effect on the physical, mental or cognitive condition of a person.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> These adverse effects include occupational disease, illness and death.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> The term «injury and ill health» implies the presence of injury or ill health, either on their own or in combination.</p>	<p>3.18 Травма та погіршення стану здоров'я – негативний вплив на фізичний, психічний або розумовий стан особи.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Ці негативні впливи охоплюють ушкодження, захворювання й смерть, пов'язані з виробничою діяльністю.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Термін «травма й погіршення стану здоров'я» означає травмування або погіршення стану здоров'я окремо або в комплексі.</p>
<p>3.19 hazard source with a potential to cause <i>injury and ill health</i> (3.18)</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Hazards can include sources with the potential to cause harm or hazardous situations, or circumstances with the potential for exposure leading to injury and ill health.</p>	<p>3.19 Небезпека – будь-яке джерело, що може призвести до травми і погіршення стану здоров'я (3.18).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> До небезпек належать будь-які джерела, що потенційно можуть стати причиною заподіяння шкоди або створення небезпечної ситуації, або обставини, які потенційно можуть призвести до спричинення травми або погіршення стану здоров'я.</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p>3.20 risk effect of uncertainty</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> An effect is a deviation from the expected – positive or negative.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> Uncertainty is the state, even partial, of deficiency of information related to, understanding or knowledge of, an event, its consequence, or likelihood.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> Risk is often characterized by reference to potential «events» (as defined in ISO Guide 73:2009, 3.5.1.3) and «consequences» (as defined in ISO Guide 73:2009, 3.6.1.3), or a combination of these.</p> <p><i>Note 4 to entry:</i> Risk is often expressed in terms of a combination of the consequences of an event (including changes in circumstances) and the associated «likelihood» (as defined in ISO Guide 73:2009, 3.6.1.1) of occurrence.</p> <p><i>Note 5 to entry:</i> In this document, where the term «risks and opportunities» is used this means <i>OH&S risks</i> (3.21), <i>OH&S opportunities</i> (3.22) and other risks and other opportunities for the management system.</p> <p><i>Note 6 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1. Note 5 to entry has been added to clarify the term «risks and opportunities» for its use within this document.</p>	<p>3.20 Ризик – вплив невизначеності.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Вплив виявляється у відхиленні від очікуваного результату – позитивному або негативному.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Невизначеність – це стан відсутності, навіть часткової, інформації про подію, її наслідки або ймовірність її виникнення, щодо їх розуміння або знань про них.</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Ризик часто визначають стосовно потенційно можливих «подій» (як вони визначені в ISO Guide 73:2009, п. 3.5.1.3) та їхніх «наслідків» (як вони визначені в ISO Guide 73:2009, п. 3.6.1.3), або їх комбінації.</p> <p><i>Примітка 4 до визначення.</i> Ризик часто виражають у термінах поєднання наслідків події (зокрема, зміни обставин) і пов'язаних з ними «ймовірностей» (як вони визначені в ISO Guide 73:2009, п. 3.6.1.1) їх виникнення.</p> <p><i>Примітка 5 до визначення.</i> У цьому документі, коли використовують термін «ризик й можливості», він означає ризики у сфері ОЗіБП (3.21), можливості у сфері ОЗіБП (3.22), а також інші ризики для системи управління й інші можливості для системи управління.</p> <p><i>Примітка 6 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p> <p>* Примітку 5 було додано, щоб пояснити використання терміна «ризик й можливості» в цьому документі.</p>
<p>3.21 occupational health and safety risk OH&S risk combination of the likelihood of occurrence of a work-related hazardous event(s) or exposure(s) and the severity of <i>injury and ill health</i> (3.18) that can be caused by the event(s) or exposure(s).</p>	<p>3.21 Ризик у сфері охорони здоров'я і безпеки праці – поєднання ймовірності виникнення пов'язаної з роботою небезпечної події(ій) або впливу(ів) і тяжкості травми й погіршення стану здоров'я (3.18), які можуть бути викликані цією подією(ями) або впливом(ами).</p>
<p>3.22 occupational health and safety opportunity OH&S opportunity circumstance or set of circumstances that can lead to improvement of <i>OH&S performance</i> (3.28).</p>	<p>3.22 Можливості у сфері охорони здоров'я і безпеки праці, можливості у сфері ОЗіБП – обставина або збіг обставин, які можуть поліпшити показники діяльності у сфері ОЗіБП (3.28).</p>
<p>3.23 competence ability to apply knowledge and skills to achieve intended results.</p>	<p>3.23 Компетентність – здатність застосовувати знання й навички для досягнення запланованих результатів.</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.24 documented information information required to be controlled and maintained by an <i>organization</i> (3.1) and the medium on which it is contained.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Documented information can be in any format and media, and from any source.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> Documented information can refer to:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) the <i>management system</i> (3.10), including related <i>processes</i> (3.25); b) information created in order for the organization to operate (documentation); c) evidence of results achieved (records). <p><i>Note 3 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.24 Документована інформація – інформація, яка потребує управління й підтримки в робочому стані з боку організації (3.1), та носій, на якому її розміщено.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Документована інформація може мати різний формат. Її можуть розміщувати на різних носіях та отримувати з різних джерел.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Документована інформація може стосуватися:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) системи управління (3.10), зокрема й пов'язаних з нею процесів (3.25); b) інформації, яку створила організація для забезпечення функціонування (документації); c) свідчень досягнутих результатів (тобто записів). <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.25 process set of interrelated or interacting activities which transforms inputs into outputs.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.25 Процес – сукупність видів діяльності, що взаємопов'язані або взаємодіють, яка перетворює «вхід» на «вихід».</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.26 procedure specified way to carry out an activity or a <i>process</i> (3.25).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Procedures may be documented or not. [SOURCE: ISO 9000:2015, 3.4.5, modified – Note 1 to entry has been modified.]</p>	<p>3.26 Процедура – встановлений спосіб виконання роботи або процесу (3.25).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Процедури можуть бути документованими або недокументованими. * [джерело: ISO 9000:2015, 3.4.5, змінено, примітку 1 було змінено.]</p>
<p>3.27 performance – measurable result.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Performance can relate either to quantitative or qualitative findings. Results can be determined and evaluated by qualitative or quantitative methods.</p>	<p>3.27 Показник діяльності – вимірний результат.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Показник діяльності може стосуватися результатів як кількісного, так і якісного характеру. Результати можуть бути визначені й оцінені за допомогою якісних або кількісних методів.</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p><i>Note 2 to entry:</i> Performance can relate to the management of activities, <i>processes</i> (3.25), products (including services), systems or <i>organizations</i> (3.1).</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1. Note 1 to entry has been modified to clarify the types of methods that may be used for determining and evaluating results.</p>	<p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Показник діяльності може стосуватися управління діяльністю, процесами (3.25), продукцією (зокрема, послугами), системами або організаціями (3.1).</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p> <p>* Примітку 1 було змінено, щоб пояснити види методів, які можуть бути застосовані для визначення й оцінювання результатів.</p>
<p>3.28 occupational health and safety performance OH&S performance performance (3.27) related to the <i>effectiveness</i> (3.13) of the prevention of <i>injury and ill health</i> (3.18) to <i>workers</i>(3.3) and the provision of safe and healthy <i>workplaces</i> (3.6).</p>	<p>3.28 Показники діяльності у сфері ОЗіБП – показники діяльності (3.27), що стосуються результативності (3.13) запобігання травмам і погіршенню стану здоров'я (3.18) працівників (3.3) і забезпечення безпечних і здорових умов праці на робочому місці (3.6).</p>
<p>3.29 outsource, verb make an arrangement where an external <i>organization</i> (3.1) performs part of an organization's function or <i>process</i>(3.25).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> An external organization is outside the scope of the <i>management system</i> (3.10), although the outsourced function or process is within the scope.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.29 Передавати на аутсорсинг – така організація справи, коли зовнішня організація (3.1) виконує частину функцій або процесу (3.25) самої організації.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Зовнішня організація перебуває поза сферою застосування системи управління (3.10), хоча передана їй на аутсорсинг функція або процес перебуває всередині сфери застосування.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.30 monitoring determining the status of a system, a <i>process</i> (3.25) or an activity.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> To determine the status, there may be a need to check, supervise or critically observe.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.30 Моніторинг – визначення статусу системи, процесу (3.25) або діяльності.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Для визначення статусу може знадобитися проведення контролю, нагляду або критичного аналізу.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p>3.31 measurement process (3.25) to determine a value</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.31 Вимірювання – процес (3.25) для визначення величини.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.32 audit systematic, independent and documented process (3.25) for obtaining audit evidence and evaluating it objectively to determine the extent to which the audit criteria are fulfilled.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> An audit can be an internal audit (first party) or an external audit (second party or third party), and it can be a combined audit (combining two or more disciplines).</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> An internal audit is conducted by the organization (3.1) itself, or by an external party on its behalf.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> «Audit evidence» and «audit criteria» are defined in ISO 19011.</p> <p><i>Note 4 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.32 Аудит – систематичний, незалежний і документований процес (3.25) одержання об'єктивних доказів аудиту та їх об'єктивної оцінки для визначення ступеня відповідності критеріям аудиту.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Аудит може бути внутрішнім (проведеним першою стороною) або зовнішнім (проведеним другою або третьою стороною), а також комбінованим (проведеним на відповідність двом або більше стандартам).</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Внутрішній аудит проводить сама організація (3.1) або зовнішня сторона за її дорученням.</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> «Докази аудиту» та «критерії аудиту» визначені в ISO 19011.</p> <p><i>Примітка 4 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.33 conformity fulfilment of a requirement (3.8).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.33 Відповідність – виконання вимоги (3.8).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>
<p>3.34 nonconformity non-fulfilment of a requirement (3.8).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Nonconformity relates to requirements in this document and additional <i>OH&S management system</i> (3.11) requirements that an organization (3.1) establishes for itself.</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p>	<p>3.34 Невідповідність – невиконання вимоги (3.8).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Невідповідність стосується вимог цього документа, а також додаткових вимог системи управління ОЗіБП (3.11), які організація (3.1) встановила для себе.</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p>Note 1 to entry has been added to clarify the relationship of nonconformities to the requirements of this document and to the organization's own requirements for its OH&S management system.</p>	<p>* Примітку 1 було додано, щоб роз'яснити взаємозв'язок невідповідностей вимогам цього документа й невідповідностей власним вимогам організації її системі управління ОЗіБП.</p>
<p>3.35 incident – occurrence arising out of, or in the course of, work that could or does result in <i>injury and ill health</i> (3.18).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> An incident where injury and ill health occurs is sometimes referred to as an «accident».</p> <p><i>Note 2 to entry:</i> An incident where no injury and ill health occurs, but has the potential to do so, may be referred to as a «near-miss», «near-hit» or «close call».</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> Although there can be one or more <i>nonconformities</i> (3.34) related to an incident, an incident can also occur where there is no nonconformity.</p>	<p>3.35 Інцидент – подія(ї), що виникає у зв'язку або у процесі роботи, яка може призвести або призвела до травм і шкоди для здоров'я (3.18).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> На інцидент, під час якого сталися травма й погіршення стану здоров'я, посиляються іноді як на «нешасний випадок».</p> <p><i>Примітка 2 до визначення.</i> На інцидент, який не призвів до травми й погіршення стану здоров'я, але який потенційно міг призвести до цього, можуть посилатися як на «подію, яка мало не стала інцидентом», «подію, яка стала інцидентом, але не спричинила втрати здоров'я і життя працівників» та «небезпечну ситуацію, яка може призвести до інциденту».</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Незважаючи на те, що з інцидентом можуть бути пов'язані одна або декілька невідповідностей (3.34), інцидент може статися навіть тоді, коли невідповідності немає.</p>
<p>3.36 corrective action action to eliminate the cause(s) of a <i>nonconformity</i> (3.34) or an <i>incident</i>(3.35) and to prevent recurrence.</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1. The definition has been modified to include reference to «incident», as incidents are a key factor in occupational health and safety, yet the activities needed for resolving them are the same as for nonconformities, through corrective action.</p>	<p>3.36 Коригувальна дія – дія для усунення причин(и) невідповідності (3.34) або інциденту (3.35) і запобігання їх повторенню.</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p> <p>* Визначення було змінено, щоб ввести до нього посилання на «інцидент», оскільки інциденти є головними чинниками в забезпеченні охорони здоров'я і безпеки праці, а дії, потрібні для їх усунення, є тими ж, що й для усунення невідповідностей – це коригувальні дії.</p>
<p>3.37 continual improvement recurring activity to enhance <i>performance</i> (3.27).</p> <p><i>Note 1 to entry:</i> Enhancing performance relates to the use of the <i>OH&S management system</i> (3.11) in order to achieve improvement in overall <i>OH&S performance</i> (3.28) consistent with the <i>OH&S policy</i> (3.15) and <i>OH&S objectives</i> (3.17).</p>	<p>3.37 Постійне поліпшення – повторювані дії для поліпшення показників діяльності (3.27).</p> <p><i>Примітка 1 до визначення.</i> Поліпшення показників діяльності пов'язане із застосуванням системи управління ОЗіБП (3.11) для поліпшення показників діяльності у сфері ОЗіБП (3.28) відповідно до політики у сфері ОЗіБП (3.15) і цілей у сфері ОЗіБП (3.17).</p>

3 Terms and definitions	3 Терміни та визначення
<p><i>Note 2 to entry:</i> Continual does not mean continuous, so the activity does not need to take place in all areas simultaneously.</p> <p><i>Note 3 to entry:</i> This constitutes one of the common terms and core definitions for ISO management system standards given in Annex SL of the Consolidated ISO Supplement to the ISO/IEC Directives, Part 1.</p> <p>Note 1 to entry has been added to clarify the meaning of «performance» in the context of an OH&S management system; Note 2 to entry has been added to clarify the meaning of «continual».</p>	<p><i>Примітка 2 до визначення.</i> «Постійне» не означає «безперервне», так, дії з поліпшення не обов'язково повинні проводитися у всіх сферах діяльності одночасно.</p> <p><i>Примітка 3 до визначення.</i> Цей термін є одним із загальних термінів і основних визначень для стандартів ISO на системи управління, що є в Додатку SL Зведеного збірника доповнень до Директив ISO/IEC, Частина 1.</p> <p>* Примітку 1 було додано, щоб пояснити зміст виразу «показники діяльності» у контексті системи управління ОЗіБП. Примітку 2 було додано, щоб пояснити зміст терміна «постійне».</p>

КОМЕНТАРІ ТА ПОЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 3

Слово «постійний» («continual») указує на здійснення протягом деякого часу, проте з перервами (на відміну від «безперервний» («continuous»), яке вказує на діяльність без перерв). Тому саме слово «постійний» є відповідним для вживання щодо поліпшень.

Слово «розглядати» («consider») означає, що слід мати на увазі щось, але воно може бути й виключене; а вираз «брати до уваги» («take into account») означає, що слід щось мати на увазі, й воно не може бути виключене.

Прикметники «відповідний» («appropriate») і «застосовний/чинний» («applicable») не взаємозамінні. «Відповідний» означає «придатний для» і припускає деякий ступінь свободи, тоді як «застосовний/чинний» означає «правочинний» або «який можна застосувати», і передбачає, що якщо це може бути зроблене, то воно має бути зроблене.

У цьому документі використано терміни «зацікавлена сторона» («interested party»), «заінтересована особа» («stakeholder»), це синоніми.

Слово «гарантувати» («ensure») означає, що може бути делегований обов'язок, але не відповідальність за виконання.

Термін «документована інформація» («documented information») вжито для називання і документів, і записів. У цьому документі вжито вираз «зберігає документовану інформацію, як докази...» («retain documented information as evidence of....») щодо записів, а вираз «повинна підтримуватися й управлятися як документована інформація» («shall be maintained as documented information») щодо документів, зокрема й процедур. Вираз «зберігає документовану інформацію, як доказ...» не передбачає вимоги, щоб інформація, яка зберігається, задовольняла юридичні вимоги до надання доказів. Але він потрібний для визначення типів записів, які організація має зберігати.

Діяльність, що перебуває «під контролем організації» («under the share control of the organization»), – це діяльність, на яку організація поширює своє управління на ґрунті відповідних способів або методів або на яку вона поширює управління виконуваною роботою з урахуванням її показників у сфері ОЗіБП відповідно до законодавчих та інших вимог.

Організації можуть висуватися вимоги, пов'язані із системою управління ОЗіБП, які зобов'язують застосовувати специфічні терміни в певному значенні. Якщо такі терміни застосовуються, відповідність щодо цього документа все одно потрібна.

РОЗДІЛ 4

4 Context of the organization	4 Середовище організації
<p>4.1 Understanding the organization and its context</p> <p>The organization shall determine external and internal issues that are relevant to its purpose and that affect its ability to achieve the intended outcome(s) of its OH&S management system.</p>	<p>4.1 Розуміння організації та її середовища</p> <p>Організація повинна визначити зовнішні та внутрішні чинники, які мають стосунок до її намірів та які впливають на здатність її системи управління ОЗіБП досягати запланованого результату(ів).</p>
<p>4.2 Understanding the needs and expectations of workers and other interested parties</p> <p>The organization shall determine:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) the other interested parties, in addition to workers, that are relevant to the OH&S management system; b) the relevant needs and expectations (i.e. requirements) of workers and other interested parties; c) which of these needs and expectations are, or could become, legal requirements and other requirements. 	<p>4.2 Розуміння потреб та очікувань працівників та інших зацікавлених сторін</p> <p>Організація повинна визначити:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) на додаток до її працівників інші зацікавлені сторони, які мають відношення до системи управління ОЗіБП; b) відповідні потреби та очікування (тобто вимоги) працівників та інших зацікавлених сторін; c) які з цих потреб та очікувань є або могли б стати для неї законодавчими та іншими вимогами.
<p>4.3 Determining the scope of the OH&S management system</p> <p>The organization shall determine the boundaries and applicability of the OH&S management system to establish its scope.</p> <p>When determining this scope, the organization shall:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) consider the external and internal issues referred to in 4.1; b) take into account the requirements referred to in 4.2; c) take into account the planned or performed work-related activities. <p>The OH&S management system shall include the activities, products and services within the organization's control or influence that can impact the organization's OH&S performance. The scope shall be available as documented information.</p>	<p>4.3 Визначення сфери застосування системи управління ОЗіБП</p> <p>Організація повинна визначати межі та застосовність системи управління ОЗіБП, щоб встановити її сферу застосування.</p> <p>Визначаючи цю сферу, організація повинна:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) розглянути зовнішні та внутрішні чинники, згадані в 4.1; b) узяти до уваги вимоги, згадані в 4.2; c) узяти до уваги заплановану або здійснювану діяльність, пов'язану з виробництвом. <p>Система управління ОЗіБП повинна містити ту діяльність, продукцію та послуги, що під контролем або впливом організації, які можуть впливати на показники діяльності організації у сфері ОЗіБП. Сфера застосування має бути представлена як задокументована інформація.</p>
<p>4.4 OH&S management system</p> <p>The organization shall establish, implement, maintain and continually improve an OH&S management system, including the processes needed and their interactions, in accordance with the requirements of this document.</p>	<p>4.4 Система управління ОЗіБП</p> <p>Організація повинна розробляти, впроваджувати, підтримувати в працездатному стані та постійно вдосконалювати систему управління ОЗіБП, застосовуючи потрібні процеси та їх взаємодії, відповідно до вимог цього документа.</p>

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 4

4.1 Розуміння середовища організації

Розуміння середовища організації використовується під час розробки, впровадження, підтримки та постійного поліпшення системи управління ОЗіБП. Внутрішні та зовнішні чинники можуть бути позитивними або негативними та можуть містити умови, характеристики або змінювані обставини, які можуть впливати на систему управління ОЗіБП, наприклад:

а) зовнішні чинники, такі як:

- 1) культурні, соціальні, політичні, законодавчі, фінансові, технологічні, економічні та природні чинники, а також чинники, пов'язані з конкуренцією, міжнародні, національні, регіональні або місцеві;
- 2) поява нових конкурентів, підрядників, субпідрядників, постачальників, партнерів і провайдерів, нових технологій, нових законів і нових професій;
- 3) нові знання про продукцію та їх вплив на здоров'я і безпеку праці;
- 4) головні рушійні чинники і тенденції, пов'язані з галуззю, що мають вплив на організацію;
- 5) відносини із зовнішніми зацікавленими сторонами, а також їхні думки та цінності;
- 6) зміни у ставленні чого-небудь з переліченого вище;

б) внутрішні чинники, такі як:

- 1) принципи управління, організаційна структура, ролі та відповідальності;
- 2) політики, цілі та стратегії, які впроваджені для їхнього досягнення;
- 3) можливості щодо ресурсів, знання та компетентність (наприклад, фінанси, час, людські ресурси, процеси, системи і технології);
- 4) інформаційні системи, інформаційні потоки та процеси прийняття рішень (як формалізовані, так і неформалізовані);
- 5) впровадження нових продуктів, матеріалів, послуг, інструментів, програмного забезпечення, нових будівель та обладнання;
- 6) відносини із працівниками, а також їхні думки та цінності;
- 7) корпоративна культура в організації;
- 8) стандарти, керівництва та моделі, що прийняла організація;
- 9) форма та обсяг договірних відносин, включно з, наприклад, діяльністю, переданою на аутсорсинг;
- 10) організація робочого часу;
- 11) умови роботи;
- 12) зміни стосовно будь-чого, переліченого вище.

4.2 Розуміння потреб та очікувань співробітників й інших зацікавлених сторін

Зацікавлені сторони на додаток до співробітників організації можуть містити:

- a) законодавчі та наглядові органи (місцеві, регіональні, обласні, національні або міжнародні);
- b) головні організації;
- c) постачальників, підрядників і субпідрядників;
- d) представників працівників;
- e) професійні організації (профспілки) та асоціації роботодавців;
- f) власників, акціонерів, клієнтів, відвідувачів, місцеві спільноти та сусідні організації, а також широку громадськість;
- g) споживачів, медичні й інші соціальні служби, ЗМІ, наукові кола, бізнес-асоціації та неурядові організації (НУО);
- h) організації у сфері охорони здоров'я та безпеки праці, а також професійних працівників сфери охорони праці й медико-санітарної допомоги.

Деякі потреби та очікування є обов'язковими, зокрема, тому що їх було включено до законодавчих і нормативних актів. Організація може також прийняти рішення добровільно виконувати або прийняти інші потреби та очікування (наприклад, дотримуватися добровільно прийнятих ініціатив). Як тільки організація прийняла ініціативи, вони враховуються під час планування та розробки системи управління ОЗіБП.

4.3 Визначення сфери дії системи управління ОЗіБП

Організація має свободу та гнучкість у визначенні меж і застосовності системи управління ОЗіБП. Межі та сфера застосування можуть охоплювати всю організацію або її певні частини в тих межах, в яких керівники

вищої ланки певної частини організації несуть відповідальність і мають самостійні функції та повноваження щодо розробки та функціонування системи управління ОЗіБП.

Довіра до системи управління ОЗіБП організації залежатиме від вибору меж системи. Сферу дії не потрібно використовувати для виключення видів діяльності, продуктів і послуг, які мають або можуть мати вплив на показники у сфері ОЗіБП, чи для ухиляння від виконання законодавчих та інших вимог. Сфера дії є фактичною і відображає діяльність організації, що входить у межі системи управління ОЗіБП так, щоб не вводити в оману зацікавлені сторони.

4.4 Система управління ОЗіБП

Організація зберігає повноваження, відповідальність і самостійність щодо вирішення, яким чином виконуватимуться вимоги цього документа, разом із рівнем деталізації та обсягом, відповідно до якого вона:

а) розробить один або більше процесів для забезпечення впевненості в тому, що вони управляються та виконуються за планом і досягають запланованих результатів системи управління ОЗіБП;

б) вбудує вимоги системи управління ОЗіБП у різні бізнес-процеси (наприклад, проектування та розробки, закупівлі, управління людськими ресурсами, продажі та маркетинг).

У разі якщо цей документ впроваджують в якійсь певній частині(ах) організації, політики та процеси, розроблені для інших частин організації, також можуть бути використані для виконання вимог цього документа за умови, що їх можна застосувати до цієї певної частини(ин), на які поширюється їх дія, і що вони відповідають вимогам цього документа. Як приклади можна назвати корпоративні політики у сфері ОЗіБП, освітні програми, програми підготовки та забезпечення компетентності, засоби управління закупівлями.

РОЗДІЛ 5

5 Leadership and worker participation	5 Лідерство та участь працівників
<p>5.1 Leadership and commitment</p> <p>Top management shall demonstrate leadership and commitment with respect to the OH&S management system by:</p> <p>a) taking overall responsibility and accountability for the prevention of work-related injury and ill health, as well as the provision of safe and healthy workplaces and activities;</p> <p>b) ensuring that the OH&S policy and related OH&S objectives are established and are compatible with the strategic direction of the organization;</p> <p>c) ensuring the integration of the OH&S management system requirements into the organization's business processes;</p> <p>d) ensuring that the resources needed to establish, implement, maintain and improve the OH&S management system are available;</p> <p>e) communicating the importance of effective OH&S management and of conforming to the OH&S management system requirements;</p>	<p>5.1 Лідерство і зобов'язання</p> <p>Керівники вищої ланки повинні демонструвати лідерство і зобов'язання до системи управління ОЗіБП за допомогою:</p> <p>а) взяття на себе повної відповідальності та підзвітності за запобігання виробничим травмам і погіршення здоров'я під час виконання робіт, а також забезпечення безпечних і сприятливих для здоров'я умов на робочих місцях і видів діяльності;</p> <p>б) забезпечення того, щоб політика у сфері ОЗіБП була заявлена; цілі, пов'язані з нею у сфері ОЗіБП, встановлені; політика та цілі були узгоджені зі стратегічним напрямом розвитку організації;</p> <p>с) забезпечення того, щоб вимоги системи управління ОЗіБП інтегрувалися в бізнес-процеси організації;</p> <p>д) забезпечення наявності ресурсів, потрібних для створення, застосування, підтримки в працездатному стані та поліпшення системи управління ОЗіБП;</p> <p>е) поширення в організації розуміння важливості результативного управління у сфері ОЗіБП і відповідності вимогам системи управління ОЗіБП;</p>

5 Leadership and worker participation

f) ensuring that the OH&S management system achieves its intended outcome(s);

g) directing and supporting persons to contribute to the effectiveness of the OH&S management system;

h) ensuring and promoting continual improvement;

i) supporting other relevant management roles to demonstrate their leadership as it applies to their areas of responsibility;

j) developing, leading and promoting a culture in the organization that supports the intended outcomes of the OH&S management system;

k) protecting workers from reprisals when reporting incidents, hazards, risks and opportunities;

l) ensuring the organization establishes and implements a process(es) for consultation and participation of workers (see 5.4);

m) supporting the establishment and functioning of health and safety committees (see 5.4 e)

NOTE. Reference to «business» in this document can be interpreted broadly to mean those activities that are core to the purposes of the organization's existence.

5.2 OH&S policy

Top management shall establish, implement and maintain an OH&S policy that:

a) includes a commitment to provide safe and healthy working conditions for the prevention of work related injury and ill health and is appropriate to the purpose, size and context of the organization and to the specific nature of its OH&S risks and OH&S opportunities;

b) provides a framework for setting the OH&S objectives;

c) includes a commitment to fulfil legal requirements and other requirements;

d) includes a commitment to eliminate hazards and reduce OH&S risks (see 8.1.2);

e) includes a commitment to continual improvement of the OH&S management system;

5 Лідерство та участь працівників

f) забезпечення того, щоб система управління ОЗіБП отримувала свій запланований результат(и);

g) спрямування та надання допомоги співробітникам для того, щоб вони робили внесок у забезпечення результативності системи управління ОЗіБП;

h) забезпечення та підтримки постійного поліпшення;

i) підтримки інших відповідних посадових осіб щодо демонстрації ними свого лідерства в такому обсязі та вигляді, що відповідають їхній зоні відповідальності;

j) розроблення, впровадження та підтримки в організації культури, яка підтримує систему управління ОЗіБП у здобутті запланованих результатів;

k) захисту працівників від переслідувань у зв'язку з тим, що вони інформують про інциденти, небезпеки, ризики та їхню можливість;

l) забезпечення створення та застосування в організації процесу(ів), що забезпечує проведення консультацій із працівниками та їхню участь [у діяльності з ОЗіБП] (див. 5.4);

m) підтримки створення та функціонування комітетів з питань охорони здоров'я і безпеки праці (див. 5.4 e).

Примітка. Посилання на «бізнес» у цьому документі може бути інтерпретовано у найширшому розумінні, щоб позначити ті види діяльності, які є головними з погляду намірів існування організації.

5.2 Політика у сфері ОЗіБП

Керівники вищої ланки повинні розробити, впровадити і підтримувати політику у сфері ОЗіБП, яка:

a) гарантує безпечні та сприятливі для здоров'я умови праці для запобігання травмам і погіршенню стану здоров'я, пов'язаних з виробничою діяльністю, а також відповідає намірам, розмірам і середовищу організації та специфіці її ризиків і можливостей у сфері ОЗіБП;

b) створює підґрунтя для визначення цілей у сфері ОЗіБП;

c) дотримується законодавчих та інших вимог;

d) усуває небезпеку та знижує ризики у сфері ОЗіБП (див. 8.1.2);

e) постійно поліпшує систему управління ОЗіБП;

5 Leadership and worker participation	5 Лідерство та участь працівників
<p>f) includes a commitment to consultation and participation of workers, and, where they exist, workers' representatives.</p>	<p>f) охоплює проведення консультацій із працівниками, а також забезпечення їхньої участі та, якщо такі є, їхніх представників.</p>
<p>The OH&S policy shall:</p> <ul style="list-style-type: none"> – be available as documented information; – be communicated within the organization; – be available to interested parties, as appropriate; – be relevant and appropriate. 	<p>Політика у сфері ОЗіБП має бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> – доступною у вигляді документованої інформації; – доведеною до працівників організації; – зрозумілою та доступною для зацікавлених сторін; – доречною і доцільною.
<p>5.3 Organizational roles, responsibilities and authorities</p> <p>Top management shall ensure that the responsibilities and authorities for relevant roles within the OH&S management system are assigned and communicated at all levels within the organization and maintained as documented information. Workers at each level of the organization shall assume responsibility for those aspects of the OH&S management system over which they have control.</p> <p><i>NOTE.</i> While responsibility and authority can be assigned, ultimately top management is still accountable for the functioning of the OH&S management system.</p> <p>Top management shall assign the responsibility and authority for:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ensuring that the OH&S management system conforms to the requirements of this document; b) reporting on the performance of the OH&S management system to top management. 	<p>5.3 Організаційні функції, обов'язки та повноваження</p> <p>Керівники вищої ланки мають забезпечувати визначення обов'язків і відповідальності, а також надання повноважень для здійснення відповідних функцій у системі управління ОЗіБП для доведення до відома на всіх рівнях організації, а також для розробки, підтримки актуального стану та застосування у вигляді документованої інформації. Працівники на кожному рівні організації повинні взяти на себе відповідальність за ті аспекти системи управління ОЗіБП, якими вони управляють.</p> <p><i>Примітка.</i> Незважаючи на те що обов'язки, відповідальність і повноваження можуть бути передані, відповідальність за функціонування системи управління ОЗіБП все одно залишається за керівниками вищої ланки.</p> <p>Керівники вищої ланки повинні визначити обов'язки і відповідальність, а також надати повноваження для:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) забезпечення відповідності системи управління ОЗіБП вимогам цього документа; b) підготовки звітування перед вищими керівниками про показники функціонування системи управління ОЗіБП.
<p>5.4 Consultation and participation of workers</p> <p>The organization shall establish, implement and maintain a process(es) for consultation and participation of workers at all applicable levels and functions, and, where they exist, workers' representatives, in the development, planning, implementation, performance evaluation and actions for improvement of the OH&S management system.</p>	<p>5.4 Консультації з працівниками та їх участь</p> <p>Організація повинна створити, застосовувати і підтримувати в працездатному стані процес(и), що забезпечує проведення консультацій із працівниками, участь працівників на всіх відповідних рівнях та у всіх функціональних структурах, а також, якщо такі є, їхніх представників у розробленні, плануванні, забезпеченні функціонування, оцінці дієвості і дій щодо поліпшення системи управління ОЗіБП.</p>

5 Leadership and worker participation

The organization shall:

a) provide mechanisms, time, training and resources necessary for consultation and participation;

NOTE 1. Worker representation can be a mechanism for consultation and participation.

b) provide timely access to clear, understandable and relevant information about the OH&S management system;

c) determine and remove obstacles or barriers to participation and minimize those that cannot be removed;

NOTE 2. Obstacles and barriers can include failure to respond to worker inputs or suggestions, language or literacy barriers, reprisals or threats of reprisals and policies or practices that discourage or penalize worker participation.

d) emphasize the consultation of non-managerial workers on the following:

- 1) determining the needs and expectations of interested parties (see 4.2);
- 2) establishing the OH&S policy (see 5.2);
- 3) assigning organizational roles, responsibilities and authorities, as applicable (see 5.3);
- 4) determining how to fulfil legal requirements and other requirements (see 6.1.3);
- 5) establishing OH&S objectives and planning to achieve them (see 6.2);
- 6) determining applicable controls for outsourcing, procurement and contractors (see 8.1.4);
- 7) determining what needs to be monitored, measured and evaluated (see 9.1);
- 8) planning, establishing, implementing and maintaining an audit programme(s) (see 9.2.2);
- 9) ensuring continual improvement (see 10.3);

e) emphasize the participation of non-managerial workers in the following:

- 1) determining the mechanisms for their consultation and participation;
- 2) identifying hazards and assessing risks and opportunities (see 6.1.1 and 6.1.2);

5 Лідерство та участь працівників

Організація повинна:

a) надати механізми, час, провести відповідну підготовку та виділити ресурси, потрібні для такої участі.

Примітка 1. Представлення інтересів працівників може бути механізмом реалізації консультацій та участі;

b) своєчасно надати доступ до чіткої, зрозумілої інформації, яка стосується справи, щодо системи управління ОЗіБП;

c) виявити та усунути перешкоди або бар'єри, які можуть виникати під час участі, і мінімізувати в разі, коли це неможливо;

Примітка 2. Перешкоди та бар'єри можуть означати відмову реагувати на інформацію, отриману від працівників, та їхні пропозиції, мовні або освітні бар'єри, покарання або загрози покарання, а також політики або фактичні практики дій, які не схвалюють і перешкоджають участі або навіть карають працівників за участь.

d) приділити особливу увагу консультаціям з рядовими працівниками з таких питань:

- 1) визначення потреб та очікувань зацікавлених сторін (див. 4.2);
- 2) розроблення політики у сфері ОЗіБП (див. 5.2);
- 3) визначення (в обсязі, в якому це може бути застосовано) обов'язків, відповідальності і повноважень (див. 5.3);
- 4) визначення того, як виконувати законодавчі та інші вимоги (див. 6.1.3);
- 5) визначення цілей у сфері ОЗіБП і планування їх досягнення (див. 6.2.1);
- 6) визначення застосовуваних засобів і методів управління аутсорсингом, закупівлями і підрядниками (див. 8.1.4);
- 7) визначення, чого потрібно проводити моніторинг, вимірювання та оцінку (див. 9.1);
- 8) планування, створення, реалізація і підтримка в актуальному стані програм(и) аудиту (див. 9.2.2);
- 9) забезпечення постійного поліпшення (див. 10.3);

e) під час участі рядових працівників звернути особливу увагу:

- 1) на визначення механізмів консультування з ними та їхньої участі;
- 2) виявлення небезпек та оцінка ризиків і можливостей (див. 6.1.1 та 6.1.2);

5 Leadership and worker participation	5 Лідерство та участь працівників
<p>3) determining actions to eliminate hazards and reduce OH&S risks (see 6.1.4);</p> <p>4) determining competence requirements, training needs, training and evaluating training (see 7.2);</p> <p>5) determining what needs to be communicated and how this will be done (see 7.4);</p> <p>6) determining control measures and their effective implementation and use (see 8.1, 8.1.3 and 8.2);</p> <p>7) investigating incidents and nonconformities and determining corrective actions (see 10.2).</p> <p><i>NOTE 3.</i> Emphasizing the consultation and participation of non-managerial workers is intended to apply to persons carrying out the work activities, but is not intended to exclude, for example, managers who are impacted by work activities or other factors in the organization.</p> <p><i>NOTE 4.</i> It is recognized that the provision of training at no cost to workers and the provision of training during working hours, where possible, can remove significant barriers to worker participation</p>	<p>3) визначення дій для унеможливлення небезпек і зниження ризиків у сфері ОЗіБП (див. 6.1.4);</p> <p>4) визначення вимог до компетентності і підготовки, участь у підготовці та оцінюванні результатів такої підготовки (див. 7.2);</p> <p>5) визначення, яку інформацію потрібно поширювати і як це здійснювати (див. 7.4);</p> <p>6) визначення заходів управління та їх результативного впровадження і застосування (див. 8.1, 8.1.3 та 8.2);</p> <p>7) розслідування інцидентів та невідповідностей і визначення коригувальних дій (див. 10.2).</p> <p><i>Примітка 3.</i> Положення, у яких вказано на важливість консультацій з рядовими співробітниками та їхню участь, орієнтовані на тих осіб, які здійснюють трудову діяльність, але це не передбачає виключення із цього переліку, наприклад, керівників, на яких впливає ця трудова діяльність або інші чинники в організації.</p> <p><i>Примітка 4.</i> Визнано, що проведення для працівників безплатної підготовки та навчання в робочий час, де це можливо, дасть змогу запобігти значним перешкодам в участі працівників.</p>

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 5

5.1 Лідерство та зобов'язання

Лідерство і зобов'язання, разом з обізнаністю, оперативністю, активною підтримкою та зворотним зв'язком від керівників організації, є критичними чинниками для успіху системи управління ОЗіБП і досягнення нею запланованих результатів. Тому керівник вищої ланки має конкретні обов'язки, які повинен виконувати особисто або керувати їхнім виконанням.

Корпоративна культура, що є фундаментом для системи управління ОЗіБП організації, значною мірою визначається керівниками вищої ланки й містить індивідуальні та групові цінності, погляди, уявлення, компетентності й моделі діяльності, які визначають обов'язки в межах системи управління ОЗіБП, а також стиль і професійний рівень системи управління ОЗіБП. Це характеризується, але не обмежується активною участю працівників, співпрацею і взаємодією, заснованими на взаємній довірі, загальному сприйнятті важливості системи управління ОЗіБП за допомогою залучення у визначення можливостей у сфері ОЗіБП і впевненості в результативності запобіжних та профілактичних заходів. Важливим способом, яким керівники вищої ланки демонструють своє лідерство, є заохочення працівників до повідомлень про інциденти, небезпеки, ризики та можливості, а також захист працівників від покарань, таких як загроза звільнення або заходи дисциплінарного характеру, якщо працівники діють так, як зазначено вище.

5.2 Політика у сфері ОЗіБП

Політика у сфері ОЗіБП являє собою сукупність принципів, викладених як зобов'язання, якими керівники вищої ланки визначають довгострокові орієнтири організації у сфері підтримки та постійного поліпшення показників у сфері ОЗіБП. Політика у сфері ОЗіБП дає загальне розуміння напряму розвитку, забезпечує

організації підґрунтя для визначення її цілей і вжиття заходів, щоб досягти запланованих результатів системи управління ОЗіБП.

Ці зобов'язання згодом позначаються на процесах, визначених організацією, щоб гарантувати функціональну та надійну систему управління ОЗіБП (враховуючи специфічні вимоги цього документа).

Дієслово «мінімізувати» використовується щодо ризиків у сфері ОЗіБП для визначення цілей організації в межах системи управління ОЗіБП. Дієслово «знижувати» використовується, щоб продемонструвати досягнення цього процесу.

Під час розроблення політики у сфері ОЗіБП організації слід враховувати питання її координації з іншими політиками.

5.3 Організаційні функції, обов'язки та повноваження

Тим, хто входить до сфери дії системи управління ОЗіБП, слід чітко розуміти свої організаційні функції, обов'язки та повноваження для досягнення запланованих результатів системи управління ОЗіБП.

Крім того, що керівники вищої ланки мають спільну відповідальність і повноваження для системи управління ОЗіБП, кожен працівник на робочому місці повинен пам'ятати не лише про власне здоров'я і безпеку, а також про здоров'я і безпеку інших.

Відповідальність керівників вищої ланки – це відповідальність за рішення та дії перед органами управління організації, органами влади та, у ширшому розумінні, перед зацікавленими особами. Це означає кінцеву відповідальність особи, яка буде змушена відповідати в разі, коли щось не працює, не виконується або не досягаються цілі.

Працівникам слід дати повноваження для повідомлень про небезпечні ситуації, щоб можна було вжити заходів. Їм слід забезпечити можливість повідомляти про свої побоювання відповідальним особам, як це потрібно, без побоювання отримати дисциплінарне стягнення та бути звільненими.

Конкретні обов'язки, функції та відповідальність, зазначені у 5.3, можуть бути призначені окремій особі, кільком особам або представнику керівника.

5.4 Консультації та участь працівників

Консультації та участь працівників (а також, якщо такі є, їхніх представників) можуть бути головними чинниками успіху для системи управління ОЗіБП, тому мають заохочуватися в межах процесів, розроблених організацією.

Консультації передбачають двостороннє спілкування в межах діалогу та обміну думками. Консультації мають на меті своєчасне забезпечення інформацією, потрібною для працівників (а також, де вони є, представників працівників), щоб дати змогу висловити обґрунтовану думку, яку організація має розглянути до прийняття рішення.

Участь працівників дає їм змогу зробити свій внесок у прийняття рішень щодо заходів забезпечення результативності ОЗіБП і передбачуваних змін.

Зворотний зв'язок у системі управління ОЗіБП залежить від участі працівників. Організація повинна гарантувати працівникам на всіх рівнях підтримку їхніх повідомлень про небезпечні ситуації для того, щоб здійснити запобіжні заходи і коригувальні дії.

Надані пропозиції можуть мати ліпший результат, якщо працівники не боятимуться дисциплінарних стягнень і звільнення через власну ініціативу.

РОЗДІЛ 6

6 Planning	6 Планування
6.1 Actions to address risks and opportunities	6.1 Дії щодо усунення ризиків і реалізації можливостей
6.1.1 General When planning for the OH&S management system, the organization shall consider the issues referred to in 4.1 (context), the requirements referred to in 4.2	6.1.1 Загальні положення Плануючи систему управління ОЗіБП, організація повинна брати до відома чинники, згадані в 4.1 (робоче середовище), вимоги, згадані в 4.2

6 Planning

(interested parties) and 4.3 (the scope of its OH&S management system) and determine the risks and opportunities that need to be addressed to:

- a) give assurance that the OH&S management system can achieve its intended outcome(s);
- b) prevent, or reduce, undesired effects;
- c) achieve continual improvement.

When determining the risks and opportunities for the OH&S management system and its intended outcomes that need to be addressed, the organization shall take into account:

- hazards (see 6.1.2.1);
- OH&S risks and other risks (see 6.1.2.2);
- OH&S opportunities and other opportunities (see 6.1.2.3);
- legal requirements and other requirements (see 6.1.3).

The organization, in its planning process(es), shall determine and assess the risks and opportunities that are relevant to the intended outcomes of the OH&S management system associated with changes in the organization, its processes or the OH&S management system. In the case of planned changes, permanent or temporary, this assessment shall be undertaken before the change is implemented (see 8.1.3).

The organization shall maintain documented information on:

- risks and opportunities;
- the process(es) and actions needed to determine and address its risks and opportunities (see 6.1.2 to 6.1.4) to the extent necessary to have confidence that they are carried out as planned.

6.1.2 Hazard identification and assessment of risks and opportunities

6.1.2.1 Hazard identification

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) for hazard identification that is ongoing and proactive. The process(es) shall take into account, but not be limited to:

- a) how work is organized, social factors (including workload, work hours, victimization, harassment and bullying), leadership and the culture in the organization;
- b) routine and non-routine activities and situations, including hazards arising from:

6 Планування

(зацікавлені сторони) та в 4.3 (сфера застосування системи управління ОЗіБП), а також визначати ризики і можливості, щодо яких мають вживати заходів:

- a) щоб гарантувати те, що система управління ОЗіБП може досягати запланованих результатів;
- b) запобігти небажаним наслідкам або зменшити їх;
- c) здійснювати постійне поліпшення.

Визначаючи ризики й можливості для системи управління ОЗіБП та її запланованих результатів, які потрібно обробляти, організація повинна взяти до відома:

- небезпеки (див. 6.1.2.1);
- ризики у сфері ОЗіБП та інші ризики (див. 6.1.2.2);
- можливості у сфері ОЗіБП та інші можливості (6.1.2.3);
- законодавчі та інші вимоги (див. 6.1.3).

Організація під час планування процесу(ів) повинна визначати й оцінювати ризики та можливості, значущі з погляду запланованих результатів системи управління ОЗіБП, пов'язані зі змінами в організації, її процесів або системи управління ОЗіБП. У разі запланованих змін, довгострокових або короткострокових, цю оцінку потрібно проводити до здійснення змін (див. 8.1.3)

Організація повинна підтримувати й управляти документованою інформацією:

- про ризики та можливості;
- процес(и), потрібні для визначення та оброблення ризиків і можливостей (див. 6.1.2 – 6.1.4), в обсязі, потрібному для здобуття впевненості, що вони здійснюються за планом.

6.1.2 Ідентифікація небезпек та оцінка ризиків і можливостей

6.1.2.1 Ідентифікація небезпек

Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) для ідентифікації небезпек, який має постійний і проактивний характер. Цей процес(и) має враховувати, але не обмежуватися тільки цим, таке:

- a) як організована робота, соціальні чинники (зокрема, обсяг робіт, час роботи, репресії, переслідування і знущання), лідерство і корпоративна культура в організації;
- b) стандартні та нестандартні роботи і ситуації разом з ризиками, що пов'язані:

6 Planning

- 1) infrastructure, equipment, materials, substances and the physical conditions of the workplace;
- 2) product and service design, research, development, testing, production, assembly, construction, service delivery, maintenance and disposal;
- 3) human factors;
- 4) how the work is performed;
- c) past relevant incidents, internal or external to the organization, including emergencies, and their causes;
- d) potential emergency situations;
- e) people, including consideration of:
 - 1) those with access to the workplace and their activities, including workers, contractors, visitors and other persons;
 - 2) those in the vicinity of the workplace who can be affected by the activities of the organization;
- 3) workers at a location not under the direct control of the organization;
- f) other issues, including consideration of:
 - 1) the design of work areas, processes, installations, machinery/equipment, operating procedures and work organization, including their adaptation to the needs and capabilities of the workers involved;
 - 2) situations occurring in the vicinity of the workplace caused by work-related activities under the control of the organization;
 - 3) situations not controlled by the organization and occurring in the vicinity of the workplace that can cause injury and ill health to persons in the workplace;
- g) actual or proposed changes in organization, operations, processes, activities and the OH&S management system (see 8.1.3);
- h) changes in knowledge of, and information about, hazards.

6.1.2.2 Assessment of OH&S risks and other risks to the OH&S management system

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) to:

- a) assess OH&S risks from the identified hazards, while taking into account the effectiveness of existing controls;
- b) determine and assess the other risks related to the establishment, implementation, operation and maintenance of the OH&S management system.

6 Планування

- 1) з інфраструктурою, устаткуванням, матеріалами, речовинами та фізичними умовами на робочому місці;
- 2) проектуванням продукту й послуги, дослідженням, розробленням, тестуванням, виробництвом, складанням, будівництвом, наданням послуг, обслуговуванням та утилізацією;
- 3) людським чинником;
- 4) тим, як виконується робота;
- c) відповідні інциденти в минулому, як усередині, так і за межами організації, разом з аваріями та їх причинами;
- d) можливі аварійні ситуації;
- e) персонал, з огляду:
 - 1) на тих, хто має доступ до робочого місця та виконуваних на ньому робіт, зокрема працівників, підрядників, відвідувачів та інших осіб;
 - 2) тих, хто перебуває в безпосередній близькості від робочого місця і може зазнати ризиків від робіт, що проводить організація;
 - 3) працівників на місцях, які не перебувають під безпосереднім контролем організації;
 - f) інші питання, у яких враховано:
 - 1) організацію робочих місць, процесів, конструкцію установок, машин/устаткування, робочі процедури та організацію робіт, зокрема їхню адаптацію до потреб і можливостей залучених працівників;
 - 2) ситуації в безпосередній близькості від робочого місця, що виникають унаслідок виконання робіт під контролем організації;
 - 3) ситуації, які не контролює організація та які виникають у безпосередній близькості від робочого місця, що можуть призвести до виробничої травми або погіршення здоров'я людей на робочому місці;
 - g) фактичні або передбачувані зміни в організації, її операціях, процесах, роботах і системі управління ОЗіБП (див. 8.1.3);
 - h) зміни у знаннях та інформації про небезпеки.

6.1.2.2 Оцінка ризиків у сфері ОЗіБП та інших ризиків у системі управління ОЗіБП

Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) для:

- a) оцінки ризиків у сфері ОЗіБП, пов'язаних з виявленими загрозами, зважаючи на результативність наявних засобів управління;
- b) виявлення та оцінки ризиків, пов'язаних з розробкою, впровадженням, функціонуванням і підтримкою системи управління ОЗіБП.

6 Planning

The organization's methodology(ies) and criteria for the assessment of OH&S risks shall be defined with respect to their scope, nature and timing to ensure they are proactive rather than reactive and are used in a systematic way. Documented information shall be maintained and retained on the methodology(ies) and criteria.

6.1.2.3 Assessment of OH&S opportunities and other opportunities for the OH&S management system

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) to assess:

a) OH&S opportunities to enhance OH&S performance, while taking into account planned changes to the organization, its policies, its processes or its activities and:

1) opportunities to adapt work, work organization and work environment to workers;

2) opportunities to eliminate hazards and reduce OH&S risks;

b) other opportunities for improving the OH&S management system.

NOTE. OH&S risks and OH&S opportunities can result in other risks and other opportunities for the organization.

6.1.3 Determination of legal requirements and other requirements

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) to:

a) determine and have access to up-to-date legal requirements and other requirements that are applicable to its hazards, OH&S risks and OH&S management system;

b) determine how these legal requirements and other requirements apply to the organization and what needs to be communicated;

c) take these legal requirements and other requirements into account when establishing, implementing, maintaining and continually improving its OH&S management system.

The organization shall maintain and retain documented information on its legal requirements and other requirements and shall ensure that it is updated to reflect any changes.

NOTE. Legal requirements and other requirements can result in risks and opportunities for the organization.

6 Планування

Методологія(ії) та критерії, які застосовує організація для оцінки ризиків у сфері ОЗіБП, мають бути визначені з урахуванням їхнього масштабу, характеру і часу для гарантування більшою мірою запобіжного, ніж просто як реагування, характеру і систематичного застосування. Ці методології та критерії повинні управлятися і зберігатися у формі документованої інформації.

6.1.2.3 Оцінка можливостей у сфері ОЗіБП та інших можливостей у системі управління ОЗіБП

Організація повинна розробляти, впроваджувати та підтримувати процес(и) для оцінки:

a) можливостей у сфері ОЗіБП для поліпшення показників у сфері ОЗіБП, враховуючи заплановані зміни в організації, її політиках, процесах або видах діяльності, а також:

1) можливості для адаптації роботи, організації праці та виробничого середовища до працівників;

2) можливості для запобігання небезпекам і зниження ризиків у сфері ОЗіБП;

b) інші можливості для поліпшення системи управління ОЗіБП.

Примітка. Ризики та можливості у сфері ОЗіБП можуть призводити до інших ризиків і створювати інші можливості для організації.

6.1.3 Визначення законодавчих та інших вимог

Організація повинна розробляти, впроваджувати та підтримувати процес(и), для того щоб:

a) визначати й мати доступ до актуальних законодавчих та інших вимог, які поширюються на безпеки та ризики в цій організації у сфері ОЗіБП і системі управління ОЗіБП;

b) визначати, у який спосіб ці законодавчі та інші вимоги застосовуються до організації та про що потрібно інформувати;

c) враховувати ці законодавчі та інші вимоги під час розроблення, впровадження, підтримки та постійного поліпшення системи управління ОЗіБП.

Організація повинна управляти та зберігати документовану інформацію щодо законодавчих та інших вимог, а також гарантувати її оновлення для відображення будь-яких змін.

Примітка. Законодавчі та інші вимоги можуть призводити до ризиків і можливостей для організації.

6 Planning	6 Планування
<p>6.1.4 Planning action</p> <p>The organization shall plan:</p> <p>a) actions to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) address these risks and opportunities (see 6.1.2.2 and 6.1.2.3); 2) address legal requirements and other requirements (see 6.1.3); 3) prepare for and respond to emergency situations (see 8.2); <p>b) how to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) integrate and implement the actions into its OH&S management system processes or other business processes; 2) evaluate the effectiveness of these actions. <p>The organization shall take into account the hierarchy of controls (see 8.1.2) and outputs from the OH&S management system when planning to take action.</p> <p>When planning its actions, the organization shall consider best practices, technological options and financial, operational and business requirements.</p>	<p>6.1.4 Планування дій</p> <p>Організація повинна планувати:</p> <p>a) дії для:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) зазначених ризиків і можливостей (див. 6.1.2.2 і 6.1.2.3); 2) обліку законодавчих та інших вимог (див. 6.1.3); 3) підготовки до аварійних ситуацій та реагування на них (див. 8.2); <p>b) у який спосіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) інтегрувати й упроваджувати ці дії в процеси системи управління ОЗіБП або інші бізнес-процеси; 2) оцінювати результативність цих дій. <p>Організація під час планування передбачуваних дій повинна враховувати ієрархію засобів управління (див. 8.1.2) і результати функціонування системи управління ОЗіБП.</p> <p>Під час планування цих дій організація повинна враховувати найуспішніші практики, технологічні можливості, а також фінансові, експлуатаційні вимоги та вимоги бізнесу.</p>
<p>6.2 OH&S objectives and planning to achieve them</p> <p>6.2.1 OH&S objectives</p> <p>The organization shall establish OH&S objectives at relevant functions and levels in order to maintain and continually improve the OH&S management system and OH&S performance (see 10.3).</p> <p>The OH&S objectives shall:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) be consistent with the OH&S policy; b) be measurable (if practicable) or capable of performance evaluation; c) take into account: <ol style="list-style-type: none"> 1) applicable requirements; 2) the results of the assessment of risks and opportunities (see 6.1.2.2 and 6.1.2.3); 3) the results of consultation with workers (see 5.4) and, where they exist, workers' representatives; d) be monitored; e) be communicated; f) be updated as appropriate. 	<p>6.2 Цілі у сфері ОЗіБП і планування їх досягнення</p> <p>6.2.1 Цілі у сфері ОЗіБП</p> <p>Організація повинна встановлювати цілі у сфері ОЗіБП для відповідних функцій і рівнів, щоб підтримувати і постійно поліпшувати систему управління ОЗіБП і показники у сфері ОЗіБП (див. 10.3).</p> <p>Цілі у сфері ОЗіБП повинні:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) бути погоджені з політикою у сфері ОЗіБП; b) бути вимірними (якщо можна практично здійснити) або мати змогу для оцінки дієвості; c) враховувати: <ol style="list-style-type: none"> 1) вимоги, що застосовуються; 2) результати оцінки ризиків і можливостей (див. 6.1.2.2 і 6.1.2.3); 3) результати консультацій з працівниками (див. 5.4) і, якщо такі є, представниками працівників; d) бути об'єктом моніторингу; e) доводитися до відома; f) оновлюватися в разі потреби.
<p>6.2.2 Planning to achieve OH&S objectives</p> <p>When planning how to achieve its OH&S objectives, the organization shall determine:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) what will be done; b) what resources will be required; 	<p>6.2.2 Планування досягнення цілей у сфері ОЗіБП</p> <p>Плануючи досягнення цілей у сфері ОЗіБП, організація повинна визначити:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) що потрібно зробити; b) які ресурси будуть потрібні;

6 Planning	6 Планування
<p>c) who will be responsible; d) when it will be completed; e) how the results will be evaluated, including indicators for monitoring; f) how the actions to achieve OH&S objectives will be integrated into the organization's business processes.</p> <p>The organization shall maintain and retain documented information on the OH&S objectives and plans to achieve them.</p>	<p>с) хто буде відповідальним; d) коли дії завершаться; е) у який спосіб оцінюватимуть результати, зокрема з показниками для моніторингу; f) у який спосіб дії щодо досягнення у сфері ОЗіБП будуть інтегровані в бізнес-процеси організації.</p> <p>Організація повинна управляти і зберігати документовану інформацію про цілі у сфері ОЗіБП та плани щодо їхнього досягнення.</p>

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 6

6.1 Дії щодо опрацювання ризиків і реалізації можливостей

6.1.1 Загальні положення

Планування – це не одинична подія, а постійний процес, коли потрібно заздалегідь оцінювати швидкоплинні обставини й постійно виявляти ризики та визначати можливості як щодо працівників, так і щодо системи управління ОЗіБП.

Небезпеки можуть призвести до виробничих травм і шкоди здоров'ю, невиконання законодавчих та інших вимог або шкоди репутації. У процесі планування взаємозв'язки та відносини між видами діяльності та вимогами для системи управління розглядають як одне ціле.

Можливості у сфері ОЗіБП передбачають виявлення небезпек, способи сповіщення про них, а також аналіз і зниження рівня відомих небезпек. Інші можливості спрямовані на стратегії поліпшення системи.

Приклади можливостей для поліпшення показників у сфері ОЗіБП:

- a) проведення інспекцій та аудиту;
- b) аналіз небезпек, пов'язаних з виробництвом, і оцінки, пов'язані з виробничими завданнями;
- c) поліпшення показників у сфері ОЗіБП за рахунок зменшення монотонності роботи або полегшення роботи із заздалегідь заданою на небезпечному рівні продуктивністю;
- d) видача дозволів на роботу та інші методи санкціонування і контролю;
- e) розслідування інцидентів, невідповідностей і коригувальні дії;
- f) оцінка ергономіки та інших чинників, що сприяють запобіганню травмам.

Приклади інших можливостей для поліпшення показників у сфері ОЗіБП:

- зазначення вимог щодо охорони здоров'я та безпеки праці на ранній стадії життєвого циклу об'єктів, устаткування або процесів планування переміщення об'єктів, процесів перепроєктування або заміни устаткування;
- використання нових технологій для поліпшення показників у сфері ОЗіБП;
- підвищення культури у сфері ОЗіБП, особливо в частині своєчасного повідомлення про небезпеки та інциденти;
- надання відчутної підтримки щодо системи управління ОЗіБП з боку керівників вищої ланки;
- розширення процесу(ів) розслідування інцидентів;
- поліпшення процесу(ів) консультацій та участі працівників;
- бенчмаркінг водночас із розглядом як власної (внутрішньої) діяльності організації в минулому, так і схожої діяльності (зовнішньої) в інших організаціях;
- співпраця на форумах, які орієнтуються на теми, пов'язані з охороною здоров'я та безпекою праці.

6.1.2 Ідентифікація небезпек та оцінка ризиків і можливостей

6.1.2.1 Ідентифікація небезпек

Постійне упереджувальне виявлення небезпек починається на стадії концептуального проектування будь-якого робочого місця, об'єкта, продукції або організації. Воно має тривати в міру деталізації проекту, переходить на стадію реалізації, а потім ставати постійним протягом усього життєвого циклу, щоб враховувати поточні, змінювані та майбутні завдання.

Попри те, що цей документ не стосується питань безпеки продукції (тобто безпеки для кінцевих користувачів продукції), слід розглядати небезпеки для працівників, що стаються у процесі виробництва, монтажу, складання або тестування продукції.

Процес виявлення небезпек допомагає організації розпізнати й усвідомити небезпеку для працівників і, зокрема, на робочому місці, щоб оцінити, розставити за пріоритетами, унеможливити або зменшити ризики у сфері ОЗіБП.

Небезпеки можуть бути фізичні, хімічні, біологічні, психологічні, механічні, електричні або пов'язані з рухом та енергією.

Перелік небезпек, що наведений у 6.1.2.1, неповний.

Примітка. Нумерація елементів наведеного нижче списку не точно відповідає нумерації елементів у списку п. 6.1.2.1.

Процес(и) визначення небезпек в організації має враховувати:

а) стандартні й нестандартні операції та ситуації:

1) *стандартні операції та ситуації, що створюють небезпеку під час виконуваних щодня робіт і звичайних робочих процесів;*

2) *нестандартні операції та ситуації, що виникають випадково і незаплановано;*

3) *короткострокові й тривалі роботи можуть створювати різні небезпеки;*

б) чинники, пов'язані з людиною:

1) *можливості людини, обмеження та інші характеристики;*

2) *інформація, яка повинна забезпечувати інструментарій, устаткування, системи, роботи й виробниче середовище для забезпечення безпечного й комфортного застосування людиною;*

3) *потрібно враховувати три аспекти: діяльність, працівник і організація, а також у який спосіб вони впливають на сферу охорони здоров'я та безпеки праці;*

с) нові або змінені небезпеки:

1) *можуть ставатися через погіршення, зміни, адаптації або розвиток виробничих процесів як наслідок самовпевненості або змінюваних обставин;*

2) *розуміння того, як дійсно виконується робота. Наприклад, відстеження та обговорення небезпек з працівниками може виявити, зростають чи зменшуються ризики у сфері ОЗіБП;*

д) можливі аварійні ситуації:

1) *незаплановані та раптові ситуації, які вимагають негайної реакції. Наприклад, на робочому місці загорілося обладнання або сталося стихійне лихо поблизу робочого місця або в іншому місці, де працівник виконує доручені роботи;*

2) *коли в місцях масових заворушень працівники виконують доручені роботи, їх потрібно терміново евакуювати;*

е) людей:

1) *осіб, що перебувають у безпосередній близькості від робочого місця, які можуть бути порушені діяльністю організації. Наприклад, перехожі, підрядники або люди поруч;*

2) *працівники на місцях, яких організація безпосередньо не контролює. Наприклад, мобільні працівники або працівники, які виїжджають для виконання роботи в інше місце. Наприклад, листоноші, водії автобуса, обслуговувальний персонал, що виїжджає та виконує роботи за місцем перебування замовника;*

3) *надомні працівники або ті, хто працює одноосібно;*

ф) зміни у знаннях та інформації про небезпеки:

1) *джерелами знань, інформації та нового розуміння небезпек можуть бути опублікована література, матеріали досліджень і розробок, інформація зворотного зв'язку з працівниками, а також аналіз власного виробничого досвіду організації;*

2) *зазначені джерела можуть давати нову інформацію про небезпеки та ризики у сфері ОЗіБП.*

6.1.2.2 Оцінка ризиків у сфері ОЗіБП та інших ризиків у системі управління ОЗіБП

Організація може використовувати різні методи для оцінки ризиків у сфері ОЗіБП у межах своєї загальної стратегії управління різними небезпеками або видами діяльності. Метод і складність оцінки залежать не від розміру організації, а від небезпек, пов'язаних з видами діяльності організації.

Інші ризики для системи управління ОЗіБП також слід оцінювати, послугуючись відповідними методами.

Процеси оцінки ризиків для системи управління ОЗіБП повинні враховувати повсякденні операції та рішення (наприклад, пікові навантаження в робочих процесах, реорганізацію), а також зовнішні чинники (наприклад, зміни економічного характеру). Методології можуть містити проведення постійних консультацій з працівниками, котрі відчувають вплив під час повсякденної діяльності (наприклад, зміни робочого навантаження), моніторинг та обмін інформацією про нові законодавчі та інші вимоги (наприклад, зміна нормативно-правової бази, перегляд колективних договорів щодо охорони здоров'я та безпеки праці), а також забезпечення ресурсами, що відповідають наявним або мінливим потребам (наприклад, закупівля нового поліпшеного обладнання чи матеріалів або навчання, пов'язане з ними).

6.1.2.3 Оцінка можливостей у сфері ОЗіБП та інших можливостей для системи управління ОЗіБП

Процес оцінки має враховувати виявлені можливості у сфері ОЗіБП та інші можливості, їхні переваги та потенціал для поліпшення показників у сфері ОЗіБП.

6.1.3 Визначення законодавчих та інших вимог

а) до законодавчих вимог можуть входити:

- 1) законодавство (національне, регіональне чи міжнародне), зокрема нормативно-правові акти;
- 2) накази та директиви;
- 3) приписи, видані наглядовими органами;
- 4) дозволи, ліцензії та інші форми дозвільних документів;
- 5) рішення судів або адміністративних трибуналів;
- 6) договори, угоди, протоколи;
- 7) колективні трудові договори;

б) до інших вимог можуть входити:

- 1) вимоги організації;
- 2) умови контрактів;
- 3) угоди зі співробітниками;
- 4) угоди із зацікавленими сторонами;
- 5) угоди з органами охорони здоров'я;
- 6) стандарти добровільного застосування, консенсусні стандарти і настанови;
- 7) добровільні принципи, зведення правил, технічні специфікації, регламенти;
- 8) громадські зобов'язання організації або її головної організації.

6.1.4 Планування дій

Заплановані заходи насамперед потрібно здійснювати в межах системи управління ОЗіБП і передбачати інтеграцію з іншими бізнес-процесами, наприклад, визначеними для управління довкіллям, якістю, неперервністю бізнесу, ризиками, фінансами або персоналом. Вважають, що здійснення вжитих заходів дасть змогу досягти запланованих результатів у межах системи управління ОЗіБП.

Якщо, здійснюючи оцінку ризиків, встановили потребу в заходах управління, то під час планування діяльності визначають, у який спосіб їх потрібно виконувати у процесі функціонування (див. розділ 8). Наприклад, визначають, чи додавати ці заходи управління до робочих інструкцій або заходів з підвищення компетентності персоналу. Іншими заходами управління можуть бути вимірювання або моніторинг (див. розділ 9).

Дії з опрацювання ризиків і реалізації можливостей потрібно також розглядати в межах управління змінами (див. 8.1.3), щоб гарантувати відсутність непередбачених наслідків.

6.2 Цілі у сфері ОЗіБП та планування їх досягнення

6.2.1 Цілі у сфері ОЗіБП

Цілі встановлюють для того, щоб забезпечувати досягнення та поліпшувати показники у сфері ОЗіБП. Цілі мають бути пов'язані з ризиками і можливостями, а також критеріями результативності, які організація встановила як потрібні для досягнення запланованих результатів системи управління ОЗіБП.

Цілі у сфері ОЗіБП можуть бути об'єднані з іншими бізнес-цілями та мають бути встановлені на відповідних рівнях і для відповідних функцій. Цілі можуть бути стратегічними, тактичними та оперативними:

а) стратегічні цілі можуть бути встановлені для поліпшення загальної результативності системи управління ОЗіБП. Наприклад, унеможливити вплив шуму;

б) тактичні цілі можуть бути встановлені на рівні об'єкта, проекту або процесу. Наприклад, знизити шум від якогось джерела;

с) оперативні цілі можуть бути встановлені на рівні операції. Наприклад, закрити кожухом конкретних верстатів для зниження шуму.

Вимірювання цілей у сфері ОЗіБП може бути кількісним або якісним. Якісні показники дають приблизну оцінку, наприклад, отриману за допомогою опитувань, інтерв'ю та спостережень. Організації не потрібно визначати цілі у сфері ОЗіБП щодо кожного з ризиків або можливостей, які вона визначила.

6.2.2 Планування досягнення цілей у сфері ОЗіБП

Організація може планувати досягнення цілей як кожної окремо, так і всіх водночас. Плани можна розробляти для багатьох цілей, коли це потрібно. Організація повинна оцінити належні для досягнення цих цілей ресурси (фінансові, людські, обладнання, інфраструктуру). Якщо це практично здійснено, кожну ціль потрібно пов'язати з показником, який може бути стратегічним, тактичним або оперативним.

РОЗДІЛ 7

7 Support	7 Забезпечення
7.1 Resources The organization shall determine and provide the resources needed for the establishment, implementation, maintenance and continual improvement of the OH&S management system.	7.1 Ресурси Організація повинна визначити і надати ресурси, які потрібні для розробки, впровадження, функціонування та постійного поліпшення системи управління ОЗіБП.
7.2 Competence The organization shall: a) determine the necessary competence of workers that affects or can affect its OH&S performance; b) ensure that workers are competent (including the ability to identify hazards) on the basis of appropriate education, training or experience; c) where applicable, take actions to acquire and maintain the necessary competence, and evaluate the effectiveness of the actions taken; d) retain appropriate documented information as evidence of competence <i>NOTE</i> Applicable actions can include, for example, the provision of training to, the mentoring of, or the reassignment of currently employed persons, or the hiring or contracting of competent persons.	7.2 Компетентність Організація повинна: a) визначати належний рівень компетентності працівників, які впливають або можуть впливати на показники у сфері ОЗіБП; b) забезпечити, щоб працівники були компетентними (зокрема, здатними виявляти небезпеки) на основі відповідної освіти, підготовки або досвіду; c) там, де це можливо, вживати заходів для забезпечення і підтримання належної компетентності й оцінювати результативність вжитих заходів; d) зберігати відповідну документовану інформацію, яка є підтвердженням компетентності. <i>Примітка.</i> Вжитими заходами можуть бути, наприклад, навчання, наставництво або переміщення працівників, а також залучення компетентних фахівців за контрактом.
7.3 Awareness Workers shall be made aware of: a) the OH&S policy and OH&S objectives;	7.3 Поінформованість Працівники повинні бути поінформовані: a) про політику й цілі у сфері ОЗіБП;

7 Support

b) their contribution to the effectiveness of the OH&S management system, including the benefits of improved OH&S performance;

c) the implications and potential consequences of not conforming to the OH&S management system requirements;

d) incidents and the outcomes of investigations that are relevant to them;

e) hazards, OH&S risks and actions determined that are relevant to them;

f) the ability to remove themselves from work situations that they consider present an imminent and serious danger to their life or health, as well as the arrangements for protecting them from undue consequences for doing so.

7.4 Communication

7.4.1 General

The organization shall establish, implement and maintain the process(es) needed for the internal and external communications relevant to the OH&S management system, including determining:

a) on what it will communicate;

b) when to communicate;

c) with whom to communicate:

1) internally among the various levels and functions of the organization;

2) among contractors and visitors to the workplace;

3) among other interested parties;

d) how to communicate.

The organization shall take into account diversity aspects (e.g. gender, language, culture, literacy, disability) when considering its communication needs.

The organization shall ensure that the views of external interested parties are considered in establishing its communication process(es).

When establishing its communication process(es), the organization shall:

– take into account its legal requirements and other requirements;

– ensure that OH&S information to be communicated is consistent with information generated within the OH&S management system, and is reliable.

The organization shall respond to relevant communications on its OH&S management system.

The organization shall retain documented information as evidence of its communications, as appropriate.

7 Забезпечення

b) їхній внесок у забезпечення результативності системи управління ОЗіБП, зокрема й наслідки від поліпшення показників у сфері ОЗіБП;

c) вплив і можливі наслідки невідповідності вимогам системи управління ОЗіБП;

d) інциденти й результати їх розслідування, які мають стосунок до них;

e) небезпеки та ризики у сфері ОЗіБП, а також розроблені заходи, які їх стосуються;

f) можливість уникнути ситуацій під час роботи, які, на думку працівників, становлять безпосередню й серйозну небезпеку для їхнього життя або здоров'я, а також про заходи щодо їх захисту від негативних наслідків через настання таких ситуацій.

7.4 Обмін інформацією

7.4.1 Загальні положення

Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) для забезпечення внутрішнього і зовнішнього обміну інформацією з питань, що стосуються системи управління ОЗіБП, включно із визначенням:

a) щодо яких питань відбуватиметься обмін інформацією;

b) коли відбуватиметься обмін інформацією;

c) з ким відбуватиметься обмін інформацією:

1) усередині організації на різних рівнях і між різними функціональними структурами;

2) з підрядними організаціями та відвідувачами на робочих місцях;

3) з іншими зацікавленими сторонами;

d) яким чином відбуватиметься обмін інформацією.

Організація повинна враховувати відмінності (наприклад, стать, мову, культуру, рівень грамотності, обмеження в дієздатності), визначаючи потребу в обміні інформацією.

Організація повинна забезпечити, щоб під час розроблення процесу(ів) обміну інформацією було враховано точку зору відповідних зовнішніх зацікавлених сторін.

Під час розроблення процесу(ів) обміну інформацією організація повинна:

– врахувати законодавчі та інші вимоги;

– забезпечити, щоб інформація з питань ОЗіБП, яку передають, відповідала інформації, що генерується в межах системи управління ОЗіБП, і була достовірною.

Організація повинна реагувати на відповідну інформацію щодо її системи управління ОЗіБП.

Організація повинна зберігати документовану інформацію для підтвердження процесу обміну інформацією.

7 Support	7 Забезпечення
<p>7.4.2 Internal communication</p> <p>The organization shall:</p> <p>a) internally communicate information relevant to the OH&S management system among the various levels and functions of the organization, including changes to the OH&S management system, as appropriate;</p> <p>b) ensure its communication process(es) enables workers to contribute to continual improvement.</p>	<p>7.4.2 Внутрішній обмін інформацією</p> <p>Організація повинна:</p> <p>a) здійснювати внутрішній обмін інформацією, яка стосується системи управління ОЗіБП, на всіх рівнях і серед різних функціональних структур організації, зокрема інформацію щодо змін у системі управління ОЗіБП;</p> <p>b) забезпечити, щоб організація процесу(ів) обміну інформацією давала змогу працівникам робити свій внесок у постійне поліпшення.</p>
<p>7.4.3 External communication</p> <p>The organization shall externally communicate information relevant to the OH&S management system, as established by the organization's communication process(es) and taking into account its legal requirements and other requirements.</p>	<p>7.4.3 Зовнішній обмін інформацією</p> <p>Організація повинна передавати назовні інформацію, що стосується системи управління ОЗіБП, як це встановлено у процесі(ях) обміну інформацією самої організації і з урахуванням законодавчих та інших вимог.</p>
<p>7.5 Documented information</p> <p>7.5.1 General</p> <p>The organization's OH&S management system shall include:</p> <p>a) documented information required by this document;</p> <p>b) documented information determined by the organization as being necessary for the effectiveness of the OH&S management system.</p> <p><i>NOTE</i> The extent of documented information for an OH&S management system can differ from one organization to another due to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the size of organization and its type of activities, processes, products and services; – the need to demonstrate fulfilment of legal requirements and other requirements; – the complexity of processes and their interactions; – the competence of workers. 	<p>7.5 Документована інформація</p> <p>7.5.1 Загальні положення</p> <p>Система управління ОЗіБП організації повинна містити:</p> <p>a) документовану інформацію, про потребу в наявності якої зазначено у вимогах цього документа;</p> <p>b) документовану інформацію, яку організація визнала потрібною для забезпечення результативності системи управління ОЗіБП.</p> <p><i>Примітка.</i> Обсяг документованої інформації системи управління ОЗіБП може бути різним у різних організаціях, це залежить:</p> <ul style="list-style-type: none"> – від розміру організації та видів її діяльності, процесів, продукції та послуг; – потреби демонструвати виконання законодавчих та інших вимог; – складності процесів та їх взаємодії; – компетентності працівників.
<p>7.5.2 Creating and updating</p> <p>When creating and updating documented information, the organization shall ensure appropriate:</p> <p>a) identification and description (e.g. a title, date, author or reference number);</p> <p>b) format (e.g. language, software version, graphics) and media (e.g. paper, electronic);</p> <p>c) review and approval for suitability and adequacy.</p>	<p>7.5.2 Створення та оновлення документованої інформації</p> <p>Створюючи й оновлюючи документовану інформацію, організація має забезпечити відповідні:</p> <p>a) ідентифікацію та вихідні дані (наприклад, зазначити назву, дату, автора або номер документа);</p> <p>b) формат (наприклад, установити мову, версію програмного забезпечення, графіки) і розміщення на носії (наприклад, на папері чи в електронному вигляді);</p> <p>c) проведення аналізу та затвердження інформації щодо її придатності й відповідності.</p>

7 Support	7 Забезпечення
<p>7.5.3 Control of documented information</p> <p>Documented information required by the OH&S management system and by this document shall be controlled to ensure:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) it is available and suitable for use, where and when it is needed; b) it is adequately protected (e.g. from loss of confidentiality, improper use or loss of integrity). <p>For the control of documented information, the organization shall address the following activities, as applicable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – distribution, access, retrieval and use; – storage and preservation, including preservation of legibility; – control of changes (e.g. version control); – retention and disposition. <p>Documented information of external origin determined by the organization to be necessary for the planning and operation of the OH&S management system shall be identified, as appropriate, and controlled.</p> <p><i>NOTE 1</i> Access can imply a decision regarding the permission to view the documented information only, or the permission and authority to view and change the documented information.</p> <p><i>NOTE 2</i> Access to relevant documented information includes access by workers, and, where they exist, workers' representatives.</p>	<p>7.5.3 Управління документованою інформацією</p> <p>Документованою інформацією, потребу в наявності якої визначено системою управління ОЗіБП і цим документом, слід управляти, щоб гарантувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) що вона є доступною і придатною до застосування, де і коли вона потрібна; b) що вона належним чином захищена (наприклад, від втрати конфіденційності, неправильного використання або втрати цілісності). <p>Для управління документованою інформацією організація повинна, наскільки це можливо, виконувати такі дії:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розсилати інформацію, забезпечувати до неї доступ, видачу та застосування; – зберігати і забезпечувати захист інформації, зокрема в такому вигляді, який дає змогу її прочитати; – контролювати зміни (наприклад, контролювати версії/редакції); – установлювати строк зберігання і методи знищення. <p>Документована інформація зовнішнього походження, яку в організації визнано потрібною для планування і функціонування системи управління ОЗіБП, має бути ідентифікована відповідним чином і перебувати під управлінням.</p> <p><i>Примітка 1.</i> Право доступу може означати дозвіл тільки на перегляд документованої інформації або дозвіл на перегляд і внесення змін до документації.</p> <p><i>Примітка 2.</i> Доступ до відповідної документованої інформації передбачає доступ для працівників та їхніх представників, якщо такі є.</p>

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 7

7.1 Ресурси

До ресурсів належать, наприклад, персонал, природні ресурси, інфраструктура, технологія та фінансові ресурси. Інфраструктура охоплює, наприклад, будівлі організації, механізми, устаткування, системи забезпечення, інформаційні технології та комунікаційні системи, а також системи аварійного захисту.

7.2 Компетентність

Компетентність працівників передбачає також володіння знаннями та навичками щодо відповідного управління небезпеками й ризиками у сфері ОЗіБП, пов'язаними з їхньою роботою і робочим місцем.

Визначаючи компетентність для кожної посади в організації, слід узяти до уваги такі аспекти:

- а) освіта, підготовка, кваліфікація та досвід, потрібні для виконання обов'язків, і перепідготовка, яку слід пройти для підтримання рівня компетентності;*
- б) виробниче середовище;*
- с) профілактичні та контрольні заходи, визначені в результаті процесу(ів) оцінки ризиків;*
- д) вимоги, які висувають до системи управління ОЗіБП;*
- е) законодавчі та інші вимоги;*
- ф) політика у сфері ОЗіБП;*
- г) потенційні наслідки відповідності й невідповідності, зокрема вплив на безпеку праці та охорону здоров'я;*
- h) ступінь участі працівників у системі управління ОЗіБП, заснована на їхніх знаннях і навичках;*
- і) функції та обов'язки, пов'язані із цими посадами;*
- j) індивідуальні можливості, зокрема досвід, володіння мовами, грамотність, культурні відмінності;*
- к) відповідне підвищення компетентності, продиктоване зміною середовища (умов, в яких функціонує організація) або роботи.*

Працівники можуть надати допомогу організації у визначенні вимог до компетентності, яка потрібна для виконання тих чи тих обов'язків (функцій).

Працівники повинні мати достатню компетентність для самостійного виходу із ситуацій, що становлять безпосередню й серйозну небезпеку. Для цього важливо, щоб працівники пройшли відповідну підготовку щодо небезпек і ризиків, пов'язаних з їхньою роботою.

Працівники у потрібному для них обсязі повинні пройти підготовку, яка б їм дала змогу результативно виконувати функції представників з питань ОЗіБП.

7.3 Поінформованість

Про ризики у сфері ОЗіБП, яких вони зазнають, мають бути поінформовані не тільки працівники (особливо тимчасові), а також підрядники, відвідувачі та інші сторони.

7.4 Обмін інформацією

Для здійснення процесу(ів) обміну інформацією (комунікації), розробленого організацією, потрібно забезпечити збір, оновлення і поширення інформації. Процес комунікації має бути налагоджений у такий спосіб, щоб працівники та зацікавлені сторони вчасно отримували зрозумілу інформацію.

7.5 Документована інформація

Важливо підтримувати ступінь складності документованої інформації на мінімально можливому рівні, який забезпечував би одночасно її результативність, ефективність і простоту. Це стосується також документованої інформації щодо планування виконання законодавчих та інших вимог, а також оцінки результативності цих дій.

Дії, описані в пункті 7.5.3, зокрема, націлені на запобігання ризику ненавмисного застосування застарілої документованої інформації.

Прикладом конфіденційної інформації є персональні й медичні дані.

РОЗДІЛ 8

8 Operation	8 Функціонування
8.1 Operational planning and control 8.1.1 General The organization shall plan, implement, control and maintain the processes needed to meet requirements of the OH&S management system, and to implement the actions determined in <i>Clause 6</i> , by:	8.1 Оперативне планування та управління 8.1.1 Загальні положення Організація повинна планувати і впроваджувати процеси, які забезпечують виконання вимог системи управління ОЗіБП і реалізацію дій, визначених у <i>розділі 6</i> , а також управляти цими процесами й підтримувати їх у належному стані за допомогою:

8 Operation	8 Функціонування
<p>a) establishing criteria for the processes;</p> <p>b) implementing control of the processes in accordance with the criteria;</p> <p>c) maintaining and retaining documented information to the extent necessary to have confidence that the processes have been carried out as planned;</p> <p>d) adapting work to workers.</p> <p>At multi-employer workplaces, the organization shall coordinate the relevant parts of the OH&S management system with the other organizations.</p>	<p>a) встановлення критеріїв для процесів;</p> <p>b) управління процесами відповідно до цих критеріїв;</p> <p>c) підтримання в належному стані, ведення і збереження документованої інформації в обсязі, який потрібен для забезпечення впевненості в тому, що процеси виконано так, як було заплановано;</p> <p>d) пристосування робіт до потреб працівників.</p> <p>Якщо в місці виконання робіт одночасно перебувають робітники різних організацій, організація повинна узгодити відповідні частини системи управління ОЗіБП з іншими організаціями.</p>
<p>8.1.2 Eliminating hazards and reducing OH&S risks</p> <p>The organization shall establish, implement and maintain a process(es) for the elimination of hazards and reduction of OH&S risks using the following hierarchy of controls:</p> <p>a) eliminate the hazard;</p> <p>b) substitute with less hazardous processes, operations, materials or equipment;</p> <p>c) use engineering controls and reorganization of work;</p> <p>d) use administrative controls, including training;</p> <p>e) use adequate personal protective equipment.</p> <p><i>NOTE</i> In many countries, legal requirements and other requirements include the requirement that personal protective equipment (PPE) is provided at no cost to workers.</p>	<p>8.1.2 Унеможливлення небезпек і зниження ризиків у сфері ОЗіБП</p> <p>Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) щодо унеможливлення небезпек і зниження ризиків у сфері ОЗіБП за допомогою поданої нижче ієрархії засобів і методів управління:</p> <p>a) усунення небезпеки;</p> <p>b) заміна процесів, операцій, матеріалів або устаткування на менш небезпечні;</p> <p>c) застосування технічних засобів управління і реорганізація робіт;</p> <p>d) застосування адміністративних засобів управління, зокрема навчання;</p> <p>e) застосування відповідних засобів індивідуального захисту.</p> <p><i>Примітка.</i> У багатьох країнах юридичні та інші вимоги містять положення про безоплатне надання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ).</p>
<p>8.1.3 Management of change</p> <p>The organization shall establish a process(es) for the implementation and control of planned temporary and permanent changes that impact OH&S performance, including:</p> <p>a) new products, services and processes, or changes to existing products, services and processes, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> – workplace locations and surroundings; – work organization; – working conditions; 	<p>8.1.3 Управління змінами</p> <p>Організація повинна розробити процес(и) впровадження й управління запланованими тимчасовими або постійними змінами, які впливають на показники діяльності у сфері ОЗіБП. Такими змінами насамперед є:</p> <p>a) впровадження нових продуктів, послуг та процесів або зміни, пов'язані з наявними продуктами, послугами та процесами, зокрема такими:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розміщення робочих місць та виробниче середовище; – організація робіт; – умови праці;

8 Operation	8 Функціонування
<ul style="list-style-type: none"> – equipment; – work force; b) changes to legal requirements and other requirements; c) changes in knowledge or information about hazards and OH&S risks; d) developments in knowledge and technology. <p>The organization shall review the consequences of unintended changes, taking action to mitigate any adverse effects, as necessary.</p> <p><i>NOTE</i> Changes can result in risks and opportunities.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – устаткування; – трудові ресурси; b) зміни в законодавчих та інших вимогах; c) зміни у знаннях або інформації про небезпеки та ризики у сфері ОЗіБП; d) розвиток знань і технологій. <p>Організація повинна аналізувати наслідки незапланованих змін, за потреби вживаючи заходів для зменшення будь-яких негативних впливів.</p> <p><i>Примітка.</i> Зміни можуть призводити до ризиків і можливостей.</p>
<p>8.1.4 Procurement</p> <p>8.1.4.1 General</p> <p>The organization shall establish, implement and maintain a process(es) to control the procurement of products and services in order to ensure their conformity to its OH&S management system.</p>	<p>8.1.4 Закупівлі</p> <p>8.1.4.1 Загальні положення</p> <p>Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) управління закупівлями продуктів і послуг для забезпечення їх відповідності вимогам своєї системи управління ОЗіБП.</p>
<p>8.1.4.2 Contractors</p> <p>The organization shall coordinate its procurement process(es) with its contractors, in order to identify hazards and to assess and control the OH&S risks arising from:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) the contractors' activities and operations that impact the organization; b) the organization's activities and operations that impact the contractors' workers; c) the contractors' activities and operations that impact other interested parties in the workplace. <p>The organization shall ensure that the requirements of its OH&S management system are met by contractors and their workers.</p> <p>The organization's procurement process(es) shall define and apply occupational health and safety criteria for the selection of contractors.</p> <p><i>NOTE</i> It can be helpful to include the occupational health and safety criteria for the selection of contractors in the contractual documents.</p>	<p>8.1.4.2 Підрядники</p> <p>Організація повинна узгодити процес(и) закупівель із своїми підрядниками для ідентифікації небезпек, а також оцінки та управління ризиками у сфері ОЗіБП, які пов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) з діяльністю та діями підрядника, що впливають на організацію; b) з діяльністю та діями організації, що впливають на працівників підрядника; c) з діяльністю та діями підрядника, які впливають на інші зацікавлені сторони у місці проведення робіт. <p>Організація повинна забезпечити дотримання підрядниками та їхніми працівниками вимог її системи управління ОЗіБП.</p> <p>Процес(и) закупівель організації повинен(ні) передбачати визначення і застосування критеріїв у сфері ОЗіБП для вибору підрядників.</p> <p><i>Примітка.</i> Може бути корисним включення в контрактні документи з підрядником критеріїв у сфері ОЗіБП.</p>
<p>8.1.4.3 Outsourcing</p> <p>The organization shall ensure that outsourced functions and processes are controlled.</p>	<p>8.1.4.3 Аутсорсинг</p> <p>Організація повинна забезпечити контроль за процесами, що передані на аутсорсинг.</p>

8 Operation

The organization shall ensure that its outsourcing arrangements are consistent with legal requirements and other requirements and with achieving the intended outcomes of the OH&S management system. The type and degree of control to be applied to these functions and processes shall be defined within the OH&S management system.

NOTE Coordination with external providers can assist an organization to address any impact that outsourcing has on its OH&S performance.

8.2 Emergency preparedness and response

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) needed to prepare for and respond to potential emergency situations, as identified in 6.1.2.1, including:

- a) establishing a planned response to emergency situations, including the provision of first aid;
- b) providing training for the planned response;
- c) periodically testing and exercising the planned response capability;
- d) evaluating performance and, as necessary, revising the planned response, including after testing and, in particular, after the occurrence of emergency situations;
- e) communicating and providing relevant information to all workers on their duties and responsibilities;
- f) communicating relevant information to contractors, visitors, emergency response services, government authorities and, as appropriate, the local community;
- g) taking into account the needs and capabilities of all relevant interested parties and ensuring their involvement, as appropriate, in the development of the planned response.

The organization shall maintain and retain documented information on the process(es) and on the plans for responding to potential emergency situations.

8 Функціонування

Організація повинна гарантувати, що її угоди з аутсорсингу відповідають законодавчим та іншим вимогам, а також забезпечують досягнення запланованих системою управління ОЗіБП результатів. Тип і ступінь контролю, який застосовують щодо цих функцій і процесів, повинні бути визначені в системі управління ОЗіБП.

Примітка. Координація дій із зовнішніми постачальниками може допомогти організації врахувати впливи, які аутсорсинг справляє на показники діяльності у сфері ОЗіБП.

8.2 Готовність до аварійних ситуацій і реагування на них

Організація повинна розробляти, впроваджувати й підтримувати процес(и) щодо підготовки та реагування на можливі аварійні ситуації, які виявляють згідно з п. 6.1.2.1. Такі заходи передбачають:

- a) розроблення механізму планового реагування на аварійні ситуації, зокрема й надання першої допомоги;
- b) підготовку працівників до такого планового реагування;
- c) проведення періодичних перевірок готовності до планового реагування на аварії та вироблення навичок такого реагування;
- d) оцінку виконання і за потреби перегляд заходів щодо планового реагування, зокрема після перевірки та особливо після аварійних ситуацій;
- e) обмін інформацією, доведення до відома всіх працівників інформації щодо їхніх посадових обов'язків і відповідальності;
- f) повідомлення відповідної інформації підрядникам, відвідувачам, аварійним службам, органам влади і за потреби місцевій громаді;
- g) урахування потреб і можливостей усіх відповідних зацікавлених сторін і забезпечення (у прийнятному обсязі) їх участі у розробленні заходів щодо планового реагування.

Організація повинна управляти документованою інформацією щодо процесу(ів) і планів реагування на потенційні аварійні ситуації та зберігати її.

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 8

8.1 Оперативне планування та управління

8.1.1 Загальні положення

Оперативне планування та управління процесами слід розробляти й упроваджувати в потрібному обсязі для поліпшення ОЗіБП. Потрібно усувати небезпеки або, якщо це неможливо, знижувати ризики у сфері ОЗіБП до мінімального рівня, який є реально досяжним для таких виробничих зон і видів діяльності.

Приклади операційного управління процесами:

- a) застосування процедур і порядку виконання робіт;
- b) забезпечення компетентності працівників;
- c) розроблення програм планово-запобіжних ремонтних робіт і перевірок;
- d) специфікації для закуповуваних товарів і послуг;
- e) застосування законодавчих та інших вимог або інструкцій з експлуатації устаткування, розроблених виробниками;
- f) технічні та адміністративні засоби і методи управління;
- g) адаптація роботи до працівників, наприклад, за допомогою:
 - 1) визначення або перевизначення того, як організовано роботу;
 - 2) залучення нових працівників;
 - 3) визначення або перевизначення процесів і виробничих умов;
 - 4) розроблення нових або модифікації наявних робочих місць і устаткування із застосуванням ергономічних підходів тощо.

8.1.2 Унеможливлення небезпек і зниження ризиків у сфері ОЗіБП

Ієрархія засобів і методів управління має на меті створити системний підхід до поліпшення ОЗіБП, унеможливити небезпеки, а також знизити або контролювати ризики у сфері ОЗіБП. Кожен наступний засіб управління є менш результативним за попередній. Зазвичай комбінують декілька засобів управління, щоб досягти зниження ризиків у сфері ОЗіБП до мінімально досяжного за певних умов рівня.

Приклади для ілюстрації заходів, які можуть бути реалізовані на кожному рівні:

- a) унеможливлення: ліквідувати небезпеки; припинити застосування небезпечних хімічних речовин; застосовувати ергономічні підходи під час планування нових робочих місць; усунути монотонність у роботі або роботу, яка викликає негативний стрес; прибрати навантажувачі з певної зони;
- b) заміна: замінити щось небезпечне на менш небезпечне; відповідати на претензії споживачів у режимі онлайн; впливати на ризик у сфері ОЗіБП у місці його виникнення; орієнтуватися на досягнення технічного прогресу (наприклад, замінити фарби на основі розчинника на водні фарби, замінити слизьке покриття підлоги; знизити напругу, яка потрібна для роботи устаткування, тощо);
- c) застосування технічних засобів і методів, реорганізація роботи або і те і інше: ізолювати людей від небезпеки; упровадити колективні заходи захисту (наприклад, ізоляція, огороження верстатів, установлення вентиляційних систем); виконувати навантаження-розвантаження механізованим способом; знизити шум; захистити від падіння з висоти за допомогою поручнів; змінити організацію робіт, щоб уникнути роботи на самоті, роботи в незручний час і перевантаження або запобігти переслідуванням;
- d) застосування адміністративних засобів, зокрема навчання: періодично перевіряти безпеку устаткування; проводити навчання щодо запобігання знущанням і переслідуванням; управляти узгодженням питань ОЗіБП із субпідрядниками; проводити вступний інструктаж; управляти діяльністю щодо отримання водійських посвідчень на право керувати виловним навантажувачем; проводити інструкції щодо того, як повідомляти про інциденти, невідповідності й переслідування, не побоюючись покарання; змінювати графіки робіт (наприклад, змін) працівників; управляти програмами підтримки здоров'я або медичних обстежень працівників, які зазнають впливу ризиків (наприклад, ризиків, які викликають порушення слуху, дихання, захворювання через вібрацію рук; шкірні захворювання тощо); забезпечення працівників відповідними інструкціями (наприклад, щодо процедури контролю входу);
- e) застосування засобів індивідуального захисту (ЗІЗ): забезпечити відповідними ЗІЗ, зокрема захисним одягом, і проводити інструктажі щодо їх застосування і підтримання придатності ЗІЗ (наприклад, захисне взуття, захисні окуляри, засоби захисту органів слуху, рукавички).

8.1.3 Управління змінами

Метою процесу управління змінами є поліпшення ОЗіБП на робочих місцях завдяки мінімізації появи у виробничому середовищі нових небезпек і ризиків у сфері ОЗіБП під час реалізації змін (наприклад, таких, що стосуються технології, устаткування, об'єктів, робочих процедур, технічних специфікацій, сировини, штатного розкладу, а також стандартів і регламентів). Залежно від характеру очікуваних змін організація може застосувати відповідну методологію(її) (наприклад, технічну експертизу) для оцінки ризиків і можливостей у сфері ОЗіБП, викликаних цими змінами. Потреба в управлінні змінами може виникнути як результат виконання процесу планування (див. 6.1.4).

8.1.4 Закупівлі

8.1.4.1 Загальні положення

Процес(и) закупівель потрібно застосовувати для визначення, оцінки й усунення потенційних небезпек і зниження ризиків у сфері ОЗіБП, пов'язаних, наприклад, із продукцією, небезпечними матеріалами або речовинами, сировиною, устаткуванням або послугами, ще до того, як їх доставлять на місце виконання робіт.

Здійснюючи процес(и) закупівель, організація повинна передбачати вимоги, зокрема, до товарно-матеріальних цінностей, устаткування, сировини та інших товарів і супутніх послуг, які закуповує організація, для забезпечення їх відповідності системі управління ОЗіБП. Потрібно також врахувати потребу в консультаціях (див. 5.4) і обміні інформацією (див. 7.4).

Організація повинна впевнитися, що устаткування, установки та матеріали є безпечними для використання їх працівниками. Підтвердженням цього має бути таке:

- а) устаткування доставили відповідно до специфікації і перевірили для гарантування того, що воно працює належним чином;
- б) установки введено в експлуатацію, що гарантує впевненість у тому, що вони функціонують так, як було спроектовано;
- в) матеріали доставлено відповідно до специфікацій;
- г) інформацію про вимоги щодо застосування, запобіжні та інші захисні заходи доведено до відома відповідних працівників, і вона є доступною.

8.1.4.2 Підрядники

Потреба в узгодженні зумовлена тим, що деякі підрядники (тобто зовнішні постачальники) володіють спеціальними знаннями, навичками, методами і засобами.

Прикладами такої діяльності підрядників можуть бути технічне обслуговування, будівництво, експлуатація, охорона, прибирання та інші функції. Підрядники також можуть бути консультантами або фахівцями з управління, бухгалтерського обліку та інших напрямів. Передання окремих функцій підрядникам не звільняє організацію від відповідальності за ОЗіБП працівників.

Організація може забезпечити узгодженість з діяльністю підрядника за допомогою контрактів, які чітко визначають відповідальність сторін. Організація може використовувати різні інструменти для забезпечення діяльності підрядника у сфері ОЗіБП на робочих місцях (наприклад, процедури укладання контрактів або критерії попередньої кваліфікації/атестації підрядника, які враховують його попередні показники у сфері ОЗіБП, його підготовку щодо питань гарантування безпеки або можливості у сфері ОЗіБП, а також прямі контрактні вимоги).

Узгоджуючи свої дії з діями підрядників, слід розглянути, як відбуватимуться обмін повідомленнями щодо небезпек між організацією та її підрядниками, контроль доступу працівників до небезпечних ділянок, а також процедури виконання дій в аварійних ситуаціях. Організація повинна визначити, як підрядник буде координувати свою діяльність із процесами системи управління ОЗіБП організації (наприклад, із процесами контролю входу, допуску до замкненого простору, оцінки впливу та управління безпекою процесів) і звітувати про інциденти.

Організація повинна перевірити, чи здатні підрядники виконувати її завдання, ще до того, як їм буде дозволено стати до роботи. Підтвердити це може, наприклад, таке:

- а) показники діяльності у сфері ОЗіБП задовільні;
- б) критерії щодо кваліфікації, досвіду і компетентності працівників установлено й виконано (наприклад, пройдено навчання);
- в) ресурси, устаткування і підготовка до праці відповідають запланованим роботам, можна констатувати готовність до їх виконання.

8.1.4.3 Аутсорсинг

У разі застосування аутсорсингу організація повинна забезпечити контроль за переданими на аутсорсинг функціями і процесом(ами) для отримання очікуваних результатів у сфері ОЗіБП. Відповідальною за відповідність переданих функцій і процесу(ів) вимогам цього документа є організація.

Організація повинна встановити ступінь контролю за переданою на аутсорсинг функцією(ями) або процесом(ами) на основі таких чинників:

- здатність зовнішньої організації задовольняти вимоги системи управління ОЗіБП організації;
- технічна компетентність організації щодо визначення відповідних засобів і методів управління або оцінювання відповідності таких засобів і методів;
- потенційний вплив процесу або функції, переданих на аутсорсинг, на здатність організації досягати очікуваного для системи управління ОЗіБП результату;
- обсяг переданого на аутсорсинг процесу або функції;
- здатність організації забезпечити належний контроль за допомогою застосування процесу закупівель;
- можливості поліпшення.

У деяких країнах передача функцій або процесів на аутсорсинг регулюється законодавчими вимогами.

8.2 Готовність до аварійних ситуацій і реагування на них

Плани підготовки до реагування на аварійні ситуації можуть охоплювати події природного і техногенного характеру, а також події, що виникли внаслідок дій людини, які відбуваються як у робочий, так і в позаробочий час.

РОЗДІЛ 9

9 Performance evaluation	9 Оцінка дієвості
<p>9.1 Monitoring, measurement, analysis and performance evaluation</p> <p>9.1.1 General</p> <p>The organization shall establish, implement and maintain a process(es) for monitoring, measurement, analysis and performance evaluation.</p> <p>The organization shall determine:</p> <p>a) what needs to be monitored and measured, including:</p> <ol style="list-style-type: none">1) the extent to which legal requirements and other requirements are fulfilled;2) its activities and operations related to identified hazards, risks and opportunities;3) progress towards achievement of the organization's OH&S objectives;4) effectiveness of operational and other controls; <p>b) the methods for monitoring, measurement, analysis and performance evaluation, as applicable, to ensure valid results;</p> <p>c) the criteria against which the organization will evaluate its OH&S performance;</p>	<p>9.1 Моніторинг, вимірювання, аналіз та оцінка дієвості</p> <p>9.1.1 Загальні положення</p> <p>Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) моніторингу, вимірювання, аналізу та оцінки дієвості.</p> <p>Організація повинна визначати:</p> <p>a) об'єкт моніторингу та вимірювань, зокрема:</p> <ol style="list-style-type: none">1) ступінь дотримання законодавчих та інших вимог;2) свої дії та операції щодо виявлення небезпек, ризиків і можливостей;3) ступінь досягнення цілей організації у сфері ОЗіБП;4) результативність виробничих та інших засобів і методів управління; <p>b) методи моніторингу, вимірювань, аналізу та оцінки дієвості, наскільки їх можна застосувати, для забезпечення достовірності їх результатів;</p> <p>c) критерії, за якими організація буде оцінювати показники у сфері ОЗіБП;</p>

9 Performance evaluation

d) when the monitoring and measuring shall be performed;

e) when the results from monitoring and measurement shall be analysed, evaluated and communicated.

The organization shall evaluate the OH&S performance and determine the effectiveness of the OH&S management system.

The organization shall ensure that monitoring and measuring equipment is calibrated or verified as applicable, and is used and maintained as appropriate.

NOTE There can be legal requirements or other requirements (e.g. national or international standards) concerning the calibration or verification of monitoring and measuring equipment.

The organization shall retain appropriate documented information:

- as evidence of the results of monitoring, measurement, analysis and performance evaluation;
- on the maintenance, calibration or verification of measuring equipment.

9.1.2 Evaluation of compliance

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) for evaluating compliance with legal requirements and other requirements (see 6.1.3).

The organization shall:

- a) determine the frequency and method(s) for the evaluation of compliance;
- b) evaluate compliance and take action if needed (see 10.2);
- c) maintain knowledge and understanding of its compliance status with legal requirements and other requirements;
- d) retain documented information of the compliance evaluation result(s).

9.2 Internal audit

9.2.1 General

The organization shall conduct internal audits at planned intervals to provide information on whether the OH&S management system:

- a) conforms to:
 - 1) the organization's own requirements for its OH&S management system, including the OH&S policy and OH&S objectives;
 - 2) the requirements of this document;
- b) is effectively implemented and maintained.

9 Оцінка дієвості

d) коли потрібно проводити моніторинг і вимірювання;

e) коли результати моніторингу та вимірювань повинні бути проаналізовані, оцінені та доведені до відома.

Організація повинна оцінювати показники у сфері ОЗіБП і визначати результативність системи управління ОЗіБП.

Організація повинна забезпечити, щоб для моніторингу й вимірювань застосовували прокаліброване або перевірене устаткування і щоб його належним чином застосовували та обслуговували.

Примітка. Потрібно зважати на законодавчі та інші вимоги (наприклад, національні чи міжнародні стандарти) щодо калібрування і перевірки устаткування для моніторингу та вимірювань.

Організація повинна зберігати відповідну документовану інформацію:

- яка підтверджує результати моніторингу, вимірювань, аналізу та оцінки дієвості;
- щодо обслуговування, калібрування або перевірки вимірювального устаткування.

9.1.2 Оцінка відповідності

Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) оцінки відповідності законодавчим та іншим вимогам (див. 6.1.3).

Організація повинна:

- a) визначати періодичність і метод(и) оцінки відповідності;
- b) оцінювати відповідність і за потреби вживати необхідних заходів (див. 10.2);
- c) накопичувати знання і забезпечити розуміння свого стану відповідності законодавчим та іншим вимогам;
- d) зберігати документовану інформацію про результати оцінки відповідності.

9.2 Внутрішній аудит

9.2.1 Загальні положення

Організація повинна проводити внутрішні аудити через заплановані інтервали часу для отримання інформації про те, чи є система управління ОЗіБП:

- a) адекватною, тобто такою, що відповідає:
 - 1) власним вимогам організації до її системи управління ОЗіБП, зокрема політиці й цілям у сфері ОЗіБП;
 - 2) вимогам цього документа;
- b) результативно впровадженою і такою, що функціонує.

9 Performance evaluation

9.2.2 Internal audit programme

The organization shall:

a) plan, establish, implement and maintain an audit programme(s) including the frequency, methods, responsibilities, consultation, planning requirements and reporting, which shall take into consideration the importance of the processes concerned and the results of previous audits;

b) define the audit criteria and scope for each audit;

c) select auditors and conduct audits to ensure objectivity and the impartiality of the audit process;

d) ensure that the results of the audits are reported to relevant managers; ensure that relevant audit results are reported to workers, and, where they exist, workers' representatives, and other relevant interested parties;

e) take action to address nonconformities and continually improve its OH&S performance (see *Clause 10*);

f) retain documented information as evidence of the implementation of the audit programme and the audit results.

NOTE For more information on auditing and the competence of auditors, see ISO 19011.

9.3 Management review

Top management shall review the organization's OH&S management system, at planned intervals, to ensure its continuing suitability, adequacy and effectiveness.

The management review shall include consideration of:

a) the status of actions from previous management reviews;

b) changes in external and internal issues that are relevant to the OH&S management system, including:

1) the needs and expectations of interested parties;

2) legal requirements and other requirements;

3) risks and opportunities;

c) the extent to which the OH&S policy and the OH&S objectives have been met;

d) information on the OH&S performance, including trends in:

1) incidents, nonconformities, corrective actions and continual improvement;

9 Оцінка дієвості

9.2.2 Програма внутрішнього аудиту

Організація повинна:

a) планувати, розробляти, виконувати й управляти програмою(ами) аудиту (зокрема, періодичністю їх проведення, методами, відповідальністю, консультаціями, вимогами до планування і звітності, яка повинна брати до уваги значущість процесів, які перевіряють, і результати попередніх аудитів);

b) визначати критерії та обсяг для кожного аудиту;

c) відбирати компетентних аудиторів і забезпечувати об'єктивність та неупередженість процесу аудиту;

d) забезпечувати доведення результатів аудитів до відома відповідних керівників; доведення відповідних результатів до відома працівників та їхніх представників, якщо такі є, а також інших зацікавлених сторін;

e) вживати відповідних заходів щодо невідповідностей і постійно поліпшувати показники системи управління ОЗіБП (див. *розділ 10*);

f) зберігати документовану інформацію для підтвердження виконання програми аудиту і його результатів.

Примітка. Докладніше про аудити і компетентності аудиторів викладено в ISO 19011.

9.3 Аналіз системи управління

Керівники вищої ланки повинні через заплановані інтервали часу поводити аналіз системи управління ОЗіБП організації, щоб забезпечити її постійну придатність, адекватність і результативність.

Аналіз системи управління має враховувати:

a) стан виконання заходів згідно з попереднім аналізом;

b) зміни щодо зовнішніх і внутрішніх чинників, пов'язаних із системою управління ОЗіБП, зокрема:

1) щодо потреб та очікувань зацікавлених сторін;

2) законодавчих та інших вимог;

3) ризиків та можливостей організації;

c) ступінь реалізації політики та досягнення цілей у сфері ОЗіБП;

d) інформацію про показники діяльності у сфері ОЗіБП, зокрема тенденції:

1) щодо інцидентів, невідповідностей, коригувальних дій та постійного вдосконалення;

9 Performance evaluation	9 Оцінка дієвості
<p>2) monitoring and measurement results; 3) results of evaluation of compliance with legal requirements and other requirements; 4) audit results; 5) consultation and participation of workers; 6) risks and opportunities; e) adequacy of resources for maintaining an effective OH&S management system;</p> <p>f) relevant communication(s) with interested parties; g) opportunities for continual improvement.</p> <p>The outputs of the management review shall include decisions related to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the continuing suitability, adequacy and effectiveness of the OH&S management system in achieving its intended outcomes; – continual improvement opportunities; – any need for changes to the OH&S management system; – resources needed; – actions, if needed; – opportunities to improve integration of the OH&S management system with other business processes; <p>– any implications for the strategic direction of the organization.</p> <p>Top management shall communicate the relevant outputs of management reviews to workers, and, where they exist, workers’ representatives (see 7.4).</p> <p>The organization shall retain documented information as evidence of the results of management reviews.</p>	<p>2) результатів моніторингу та вимірювань; 3) результатів оцінки відповідності законодавчим та іншим вимогам; 4) результатів перевірок (аудитів); 5) консультацій та участі працівників; 6) ризиків і можливостей; e) відповідність ресурсів для забезпечення функціонування результативної системи управління ОЗіБП;</p> <p>f) результати обміну інформацією із зацікавленими сторонами; g) можливості для постійного поліпшення.</p> <p>Результати аналізу системи управління повинні охоплювати рішення:</p> <ul style="list-style-type: none"> – щодо придатності, відповідності та результативності системи управління ОЗіБП у досягненні запланованих результатів; – можливості постійного поліпшення; – виявлених потреб у змінах системи управління ОЗіБП; – потреби в ресурсах; – дій, якщо вони потрібні; – можливостей поліпшення інтеграції системи управління ОЗіБП з іншими бізнес-процесами; – будь-яких пропозицій, що стосуються стратегічного розвитку організації. <p>Керівники вищої ланки повинні повідомляти інформацію про відповідні результати аналізу системи управління до працівників, представників працівників, якщо такі є, організації (див. 7.4).</p> <p>Організація повинна зберігати документовану інформацію, яка підтверджує результати аналізу системи управління.</p>

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ’ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 9

9.1 Моніторинг, вимірювання, аналіз та оцінка дієвості

9.1.1 Загальні положення

Щоб досягти очікуваних результатів, визначених системою управління ОЗіБП, потрібно провести моніторинг, вимірювання та аналіз процесів.

(а) Приклади того, щодо чого можуть проводити моніторинг та вимірювання (цими пунктами перелік не обмежується):

1) скарги на стан охорони здоров’я, стан здоров’я працівників (як результат проведених медичних оглядів) та стан виробничого середовища;

2) інциденти, травми та погіршення стану здоров’я, пов’язані з виконанням трудових функцій, а також скарги, зокрема й тенденції;

3) результативність засобів і методів управління діяльністю та готовність до дій у разі настання аварійної ситуації, а також потреба у зміні або застосуванні нових засобів і методів управління;

4) компетентність.

(b) Приклади того, щодо чого можуть проводити моніторинг та вимірювання **для оцінки виконання законодавчих вимог** (цими пунктами перелік не обмежується) (b):

1) виявлені законодавчі вимоги (чи всі законодавчі вимоги встановлено (виявлено), чи підтримує організація документовану інформацію про них в актуальному стані);

2) колективні договори (коли вони містять юридично значущі зобов'язання);

3) стан виявлених розбіжностей.

Приклади того, щодо чого можуть проводити моніторинг та вимірювання **для оцінки виконання інших вимог** (цими пунктами перелік не обмежується):

1) колективні договори (якщо вони не мають обов'язкової юридичної сили);

2) стандарти і зведення правил;

3) корпоративні та інші політики, правила і норми;

4) страхові вимоги;

(c) Критерії – це мірило, яке організація може взяти за основу для зіставлення (порівняння) показників її діяльності:

1. Прикладами є бенчмаркінг:

– щодо інших організацій;

– стандартів і правил;

– власних правил організації та цілей;

– статистики у сфері ОЗіБП;

2. Для проведення оцінки за критеріями зазвичай використовують показники, наприклад:

– якщо критерієм є порівняння інцидентів, організація може вибрати для порівняння частоту, тип, серйозність або кількість інцидентів; тоді показником могло б бути встановлене співвідношення в межах одного показника;

– якщо критерієм є порівняння виконання коригувальних дій, то показником може бути процент виконаних дій.

Моніторинг може проводитися у формі постійного контролю, нагляду, критичного аналізу або визначення стану для виявлення відхилення від потрібного чи очікуваного рівня показників діяльності. Моніторинг може застосовуватися щодо системи управління ОЗіБП, процесів або засобів і методів управління. Прикладами є проведення інтерв'ю, аналіз документованої інформації і спостереження за виконанням роботи.

Вимірювання зазвичай передбачає присвоєння кількісних значень об'єктам або подіям. Воно є джерелом кількісних даних і, як правило, асоціюється із оцінкою програм гарантування безпеки і нагляду за станом здоров'я. Прикладами є застосування каліброваного або перевіреного устаткування для вимірювання впливу небезпечної речовини або безпечної відстані від джерела небезпеки.

Аналіз – це процес вивчення даних для виявлення взаємозв'язків, закономірностей і тенденцій. Це може бути застосування статистичних методів (беруть до уваги, зокрема, інформацію з інших подібних організацій для формування висновків на основі цих даних). Цей процес часто пов'язаний з вимірюванням.

Оцінка показників діяльності – це визначення придатності, відповідності та результативності об'єкта, який розглядають, для досягнення встановлених системою управління ОЗіБП цілей.

9.1.2 Оцінка відповідності

Частота і строки проведення оцінки відповідності можуть варіюватися залежно від важливості вимоги, змін умов діяльності, змін законодавчих та інших вимог, а також зважаючи на попередні показники діяльності організації. Організація може використовувати різні методи для підтримки своїх знань і розуміння рівня відповідності.

9.2 Внутрішній аудит

Обсяг програми аудиту слід визначати з огляду на складність і рівень зрілості системи управління ОЗіБП.

Організація може забезпечити об'єктивність і неупередженість внутрішнього аудиту, якщо функції аудитора щодо внутрішнього аудиту і його функції, пов'язані зі штатною посадою, буде розділено. Для проведення внутрішнього аудиту організація може залучати зовнішніх виконавців.

9.3 Аналіз системи управління

Зміст термінів, що використовують щодо аналізу системи управління:

- а) «придатність» (*suitability*) – показує, наскільки система управління ОЗіБП є прийнятною для організації, відповідає її діяльності, культурі та бізнесу;
- б) «адекватність» (*adequacy*) – визначає, чи функціонує система управління ОЗіБП належним чином;
- с) «результативність» (*effectiveness*) – показує, чи досягла система управління ОЗіБП очікуваних результатів.

Питання, які слід розглянути у процесі аналізу системи управління та які висвітлено у підпункті 9.3 (пункти a–g), не потрібно опрацьовувати одночасно; організація повинна визначити, коли і як проводитиметься аналіз системи управління за цими напрямками.

РОЗДІЛ 10

10 Improvement	10 Поліпшення
10.1 General The organization shall determine opportunities for improvement (see <i>Clause 9</i>) and implement necessary actions to achieve the intended outcomes of its OH&S management system.	10.1 Загальні положення Організація повинна визначати можливості для поліпшення (див. <i>розділ 9</i>), а також виконувати відповідні дії для досягнення результатів, запланованих системою управління ОЗіБП.
10.2 Incident, nonconformity and corrective action The organization shall establish, implement and maintain a process(es), including reporting, investigating and taking action, to determine and manage incidents and nonconformities. When an incident or a nonconformity occurs, the organization shall: <ul style="list-style-type: none">a) react in a timely manner to the incident or nonconformity and, as applicable:<ul style="list-style-type: none">1) take action to control and correct it;2) deal with the consequences;b) evaluate, with the participation of workers (see 5.4) and the involvement of other relevant interested parties, the need for corrective action to eliminate the root cause(s) of the incident or nonconformity, in order that it does not recur or occur elsewhere, by:<ul style="list-style-type: none">1) investigating the incident or reviewing the nonconformity;2) determining the cause(s) of the incident or nonconformity;3) determining if similar incidents have occurred, if nonconformities exist, or if they could potentially occur;c) review existing assessments of OH&S risks and other risks, as appropriate (see 6.1);d) determine and implement any action needed, including corrective action, in accordance with the hierarchy of controls (see 8.1.2) and the management of change (see 8.1.3);	10.2 Інцидент, невідповідність і коригувальна дія Організація повинна розробляти, впроваджувати і підтримувати процес(и) щодо виявлення інцидентів і невідповідностей і управління ними, зокрема ведення звітності щодо таких випадків, розслідування та вжиття відповідних заходів. У разі виявлення інциденту або невідповідності організація повинна: <ul style="list-style-type: none">a) своєчасно реагувати на інцидент або невідповідність і, якщо можливо:<ul style="list-style-type: none">1) управляти ними та коригувати їх;2) запобігати негативним наслідкам;b) оцінювати за участю працівників (див. 5.4) та інших відповідних зацікавлених сторін потребу в коригувальній дії для усунення основної причини (причин) інциденту або невідповідності з метою запобігання їхньому повторенню за допомогою:<ul style="list-style-type: none">1) розслідування інциденту або аналізу невідповідності;2) визначення причини (причин) інциденту або невідповідності;3) встановлення, чи виникали подібні інциденти і чи немає потенційної можливості їх настання ще десь;c) аналізувати належним чином результати оцінки ризиків у сфері ОЗіБП й інших ризиків (див. 6.1);d) визначати і реалізовувати всі належні дії, зокрема й коригувальні, відповідно до ієрархії засобів і методів управління (див. 8.1.2) і управління змінами (див. 8.1.3);

10 Improvement	10 Поліпшення
<p>e) assess OH&S risks that relate to new or changed hazards, prior to taking action;</p> <p>f) review the effectiveness of any action taken, including corrective action;</p> <p>g) make changes to the OH&S management system, if necessary.</p> <p>Corrective actions shall be appropriate to the effects or potential effects of the incidents or nonconformities encountered.</p> <p>The organization shall retain documented information as evidence of:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the nature of the incidents or nonconformities and any subsequent actions taken; – the results of any action and corrective action, including their effectiveness. <p>The organization shall communicate this documented information to relevant workers, and, where they exist, workers’ representatives, and other relevant interested parties.</p> <p><i>NOTE</i> The reporting and investigation of incidents without undue delay can enable hazards to be eliminated and associated OH&S risks to be minimized as soon as possible.</p>	<p>e) до вжиття заходів оцінювати ризики у сфері ОЗіБП, які можуть призводити до нових або модифікованих небезпек;</p> <p>f) аналізувати результативність усіх реалізованих дій, зокрема й коригувальних;</p> <p>g) вносити за потреби зміни до системи управління ОЗіБП.</p> <p>Коригувальні дії мають бути адекватними наслідкам або потенційним наслідкам виявлених інцидентів або невідповідностей.</p> <p>Організація повинна зберігати документовану інформацію для підтвердження:</p> <ul style="list-style-type: none"> – характеру інцидентів або невідповідностей і всіх у подальшому вжитих заходів; – результатів будь-якої дії, зокрема й коригувальної, включно з їх результативністю. <p>Організація повинна доводити цю документовану інформацію до відома відповідних працівників, їхніх представників, якщо такі є, а також до відома відповідних зацікавлених сторін.</p> <p><i>Примітка.</i> Інформування про інциденти та їх розслідування без затримки може допомогти якнайшвидше усунути небезпеки і мінімізувати пов’язані з ними ризики у сфері ОЗіБП.</p>
<p>10.3 Continual improvement</p> <p>The organization shall continually improve the suitability, adequacy and effectiveness of the OH&S management system, by:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) enhancing OH&S performance; b) promoting a culture that supports an OH&S management system; c) promoting the participation of workers in implementing actions for the continual improvement of the OH&S management system; d) communicating the relevant results of continual improvement to workers, and, where they exist, workers’ representatives; e) maintaining and retaining documented information as evidence of continual improvement. 	<p>10.3 Постійне поліпшення</p> <p>Організація повинна постійно поліпшувати придатність, відповідність і результативність системи управління ОЗіБП за допомогою:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) поліпшення показників діяльності у сфері ОЗіБП. b) просування культури, що підтримує систему управління ОЗіБП; c) заохочення працівників до участі у реалізації заходів щодо постійного поліпшення системи управління ОЗіБП; d) інформування працівників, їхніх представників, якщо такі є, про відповідні результати постійного поліпшення; e) управління і збереження документованої інформації, яка підтверджує результати постійного поліпшення.

КОМЕНТАРІ ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ 10

10.1 Загальні положення

Вживаючи заходів щодо поліпшення, організація повинна враховувати результати аналізу і оцінки показників у сфері ОЗіБП, оцінки відповідності (законодавчим та іншим вимогам), внутрішніх аудитів та аналізу з боку керівників.

Прикладами поліпшення є коригувальні дії, постійне поліпшення, проривні зміни, інновації та реорганізація.

10.2 Інцидент, невідповідність і коригувальна дія

Залежно від вимог організації для розслідування інцидентів та аналізу невідповідностей використовують окремі процеси або об'єднують їх в один процес.

Приклади інцидентів, невідповідностей і коригувальних дій:

- а) інциденти: падіння з висоти з отриманням травми і без травми; перелом ноги; азбестоз; втрата слуху; пошкодження будівель або транспортних засобів, які можуть спричинити виникнення ризиків у сфері ОЗіБП;
- б) невідповідності: захисне устаткування не функціонує належним чином; порушення законодавчих та інших вимог; недотримання запропонованих процедур;
- с) коригувальні дії (відповідно до ієрархії засобів і методів управління; див. 8.1.2): усунення небезпек; заміна небезпечних матеріалів на менш небезпечні; перепроєктування або модифікація устаткування або інструментів; розроблення процедур; підвищення компетентності працівників, які зазнають шкідливого впливу; зміни частоти використання/застосування; застосування ЗІЗ.

Аналіз основних причин пов'язаний із процедурою вивчення всіх можливих чинників, що стосуються інциденту або невідповідності, його проводять за допомогою постановки запитань «Що сталося?», «Як це сталося?» і «Чому це сталося?». Відповіді на ці запитання є вихідними даними для вирішення, що потрібно зробити для запобігання такому інциденту в майбутньому.

Визначаючи основну причину інциденту або невідповідності, організація має застосовувати методи, що відповідають характеру аналізованого інциденту або невідповідності. Аналіз основної причини повинен бути сфокусований на запобіганні. За допомогою такого аналізу можна виявити безліч хиб у системі, включно із чинниками, пов'язаними з комунікацією, компетентністю, стомлюваністю, устаткуванням або процедурами.

Аналіз результативності коригувальних дій (див. 10.2 f) пов'язаний з оцінкою того, наскільки реалізовані коригувальні дії дають змогу адекватно управляти основною причиною(ами).

10.3 Постійне поліпшення

Приклади об'єктів для постійного поліпшення (перелік не обмежується цими пунктами):

- а) нові технології;
- б) передовий досвід (як усередині організації, так і за її межами);
- с) пропозиції та рекомендації зацікавлених сторін;
- д) нові знання і розуміння проблем, пов'язаних з ОЗіБП;
- е) нові або поліпшені матеріали;
- ф) зміни в можливостях працівників або їх компетентності;
- г) досягнення поліпшених результатів з використанням меншого обсягу ресурсів (тобто спрощення, раціоналізація тощо).

ПЕРЕХОДИМО НА НОВИЙ СТАНДАРТ!

**РАЗОМ З АКАДЕМІЄЮ
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
В СИСТЕМАХ МЕНЕДЖМЕНТУ
при журналі «Охорона праці»**

АКАДЕМІЯ ЗАПРОШУЄ

**на семінари-практикуми з розробки
і впровадження систем управління
охороною праці на основі вимог ISO 45001:2018**

Міжнародний стандарт **ISO 45001:2018**

«Системи управління охороною здоров'я і безпекою праці.

Вимоги та рекомендації щодо застосування»

офіційно опубліковано **12 березня 2018 року.**

Компанії мають 3 роки, щоб перейти на нього з OHSAS 18001:2007.

УВАГА: ISO 45001:2018 УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ опубліковано
в додатку до журналу «Охорона праці» № 8/2018.

Семінари проводить **Цона Віталій Андрійович** – міжнародний експерт,
викладач і аудитор систем управління ISO, д-р техн. наук, професор

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРІВ НА ТЕМУ ISO 45001:2018

1–2 жовтня	2018 року
11–12 грудня	2018 року

Вартість участі однієї особи – 2500 грн (з ПДВ).

Місце проведення:

**м. Київ, вул. Попудренка, 10/1
(приміщення редакції журналу)**

**Набір учасників за телефоном:
(044) 559-19-51**